

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Statistická analýza pojistného trhu s pojištěním
motorových vozidel v České republice a jeho perspektivy**

Martina Vlačihová

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Martina Vlačihová

Provoz a ekonomika

Název práce

Statistická analýza pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel v České republice a jeho perspektivy

Název anglicky

Statistical analysis of vehicle insurance market in the Czech Republic and its prospects

---

Cíle práce

Cílem práce je analýza pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel (pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a havarijního pojištění) největších pojistitelů na pojistném trhu České republiky. Rozbor bude proveden na relevantních ukazatelích, na kterých budou popsány tendence vývoje trhu s ohledem na ekonomické a legislativní souvislosti. Na základě provedených analýz budou formulovány návrhy a doporučení pro další rozvoj pojistného trhu v podmínkách ekonomiky České republiky.

Metodika

Při zpracování dat v bude využito statistických metod z oblasti časových řad a indexní analýzy.

Harmonogram:

Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2016-09/2016

Předložení literární rešerše: 10/2016

Sběr dat a jejich analýza: 08/2016-01/2017

Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2017

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

pojištění, pojistný trh, pojistná smlouva, zákonné pojištění vozidel, povinné ručení, havarijní pojištění, riziko, škoda

---

Doporučené zdroje informací

ANDĚL, Jiří. Statistické metody. 4., upr. vyd. Praha: Matfyzpress, 2007. ISBN 978-80-7378-003-6.

DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.

DUCHÁČKOVÁ, Eva a Jaroslav DAŇHEL. Teorie pojistných trhů. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4.

HINDLS, Richard. Statistika pro ekonomy. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.

PRÁŠILOVÁ, Marie, Otakar MACHÁČEK, Andrea JINDROVÁ a Tomáš HLAVSA. Finanční a pojistná matematika. 2. vyd. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2015. ISBN 978-80-213-2583-8

SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. Statistické metody II. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2016

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Statistická analýza pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel v České republice a jeho perspektivy" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 11. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. za vedení mé práce.

Statistická analýza pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel v České republice a jeho perspektivy

Souhrn

Diplomová práce se zabývá stavem a vývojem pojistného trhu v České republice za období od roku 2000 do roku 2016. Práce je zaměřena na pojištění motorových vozidel, mezi které řadíme pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a havarijní pojištění. V analytické části práce je využita teorie časových řad a prognózování budoucího vývoje ukazatelů pomocí extrapolace časových řad. Mezi analyzované ukazatele patří předepsané pojistné, vyplacené pojistné plnění, průměrné předepsané pojistné na jednoho obyvatele ČR, průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost, škodovost a pojištěnost. Ukazatele jsou nejdříve analyzovány souhrnně pro celý pojistný trh s dělením na životní a neživotní pojištění. Výše předepsaného pojistného a vyplacené pojistné plnění jsou explicitně analyzovány pro trh s pojištěním motorových vozidel. Pro pojištění vozidel je v závěrečné části práce provedena prognóza budoucího vývoje.

Klíčová slova: pojišťovnictví, pojistný trh, životní pojištění, neživotní pojištění, povinné ručení, havarijní pojištění, předepsané pojistné, pojistné plnění, statistická analýza

Statistical analysis of vehicle insurance market in the Czech Republic and its prospects

Summary

This diploma thesis deals with the condition and development of the insurance market in the Czech Republic from 2000 to 2016. The thesis is focused on motor insurance, which includes motor third party liability insurance and accident insurance. In the analytical part of the thesis is used the theory of time series and prognosis of the future development of indicators by extrapolation of time series. Analysed indicators include premiums written, insurance benefits paid, average premiums written per capita of the Czech Republic, average premium paid per insured event, insurance losses and insurance penetration. Indicators are firstly analysed in total for the whole insurance market with the division into life and non-life insurance. Indicators of premiums written and benefits paid are explicitly analysed for the motor insurance market. In the final part of the thesis, a forecast of future development is made for motor insurance.

Keywords: insurance industry, insurance market, life insurance, non-life insurance, car insurance, accident insurance, premium written, insurance benefits, statistical analysis

Obsah

1 Úvod.....	1
2 Cíl práce a metodika	3
2.1 Cíl práce	3
2.2 Metodika	3
2.2.1 Analýza časových řad	3
2.2.2 Trendové funkce	6
2.2.3 Extrapolace časových řad	7
3 Teoretická východiska	8
3.1 Pojistný trh	8
3.2 Pojišťovnictví.....	9
3.3 Pojištění.....	9
3.4 Pojistné riziko.....	11
3.5 Subjekty na pojistném trhu.....	13
3.5.1 Účastníci na straně nabídky	13
3.5.2 Účastníci na straně poptávky	15
3.6 Formy pojištění	16
3.7 Další významné pojmy.....	17
3.8 Pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla	20
3.9 Havarijní pojištění motorových vozidel.....	21
3.10 Právní úprava pojišťovnictví a jeho regulace.....	21
4 Charakteristika trhu s pojištěním motorových vozidel.....	23
4.1 Pojištění motorových vozidel v České republice	23
4.1.1 Historický vývoj pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel.....	23
4.2 Nejvýznamnější pojistitelé na trhu pojištění motorových vozidel.....	24
5 Analýza dosažených výsledků	29
5.1 Analýza pojistného trhu v České republice.....	29
5.2 Analýza pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel.....	37
5.2.1 Předepsané pojistné.....	37
5.2.2 Vyplacená pojistná plnění.....	40
5.3 Porovnání vybraných ukazatelů největších pojistitelů.....	42
5.3.1 Celkové tržní podíly.....	42
5.3.2 Pojištění vozidel.....	43
5.4 Extrapolace budoucího vývoje pojištění motorových vozidel.....	47
5.4.1 Předepsané pojistné.....	47
5.4.2 Vyplacená pojistná plnění.....	50
5.5 Zhodnocení výsledků a doporučení	52
6 Závěr.....	54
7 Seznam použitých zdrojů	57
8 Přílohy	59

Seznam grafů

Graf č. 1: Tržní podíly pojistitelů za 3. čtvrtletí roku 2017 (v %)	25
Graf č. 2: Tržní podíly pojišťoven v pojištění vozidel (v %)	26
Graf č. 3: Vývoj celkového předepsaného pojistného (v mil. Kč)	30
Graf č. 4: Tempo růstu celkového předepsaného pojistného (v %)	30
Graf č. 5: Podíl životního a neživotního pojištění předepsaném pojistném (v %)	31
Graf č. 6: Průměrné předepsané pojistné na 1 obyvatele v ČR (v Kč)	32
Graf č. 7: Pojištěnost (v %)	33
Graf č. 8: Vyplacená pojistná plnění (v mil. Kč)	34
Graf č. 9: Koeficienty růstu vyplaceného pojistného plnění	34
Graf č. 10: Podíl vyplaceného pojistného plnění (v %)	35
Graf č. 11: Průměrně vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost (v Kč)	36
Graf č. 12: Škodovost (v %)	37
Graf č. 13: Podíly pojištění motorových vozidel na neživotním pojištění (v %)	38
Graf č. 14: Vývoj předepsaného pojistného pro povinné ručení (v mil. Kč)	39
Graf č. 15: Vývoj předepsaného pojistného pro havarijní pojištění (v mil. Kč)	39
Graf č. 16: Bazické indexy předepsaného pojistného pojištění vozidel	40
Graf č. 17: Podíly vyplaceného pojistného plnění pojištění vozidel (v %)	41
Graf č. 18: Koeficienty růstu vyplaceného pojistného plnění pojištění vozidel	41
Graf č. 19: Celkové tržní podíly pojišťoven (v %)	43
Graf č. 20: Podíl pojištění vozidel na neživotním pojištění jednotlivých pojistitelů (v %)	44
Graf č. 21: Vývoj tržních podílů havarijního pojištění (v %)	45
Graf č. 22: Koeficient růstu tržních podílů havarijního pojištění	45
Graf č. 23: Vývoj tržních podílů povinného ručení (v %)	46
Graf č. 24: Koeficienty růstu tržních podílů povinného ručení	47

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Předepsané pojistné za 3. čtvrtletí roku 2017 (v tis. Kč)	25
Tabulka č. 2: Předepsané pojistné pojištění vozidel za 3. čtvrtletí roku 2017 (v tis. Kč)	26
Tabulka č. 3: Verifikace vhodnosti trendové funkce	48
Tabulka č. 4: Bodový a intervalový odhad pro předepsané havarijní pojištění (v mil. Kč)	48
Tabulka č. 5: Bodový a intervalový odhad pro předepsané povinné ručení (v mil. Kč)	49
Tabulka č. 6: Bodový a intervalový odhad pro vyplacené havarijní pojištění (v mil. Kč)	50
Tabulka č. 7: Bodový a intervalový odhad pro vyplacené povinné ručení (v mil. Kč)	51

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Vývoj předepsaného pojistného havarijního pojištění – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)	48
Obrázek č. 2: Vývoj předepsaného pojistného povinného ručení – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)	49
Obrázek č. 3: Vývoj vyplaceného pojistného plnění pro havarijní pojištění – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)	50
Obrázek č. 4: Vývoj vyplaceného pojistného plnění pro povinné ručení – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)	51

1 Úvod

S pojištěním a pojišťovnictvím se setkáváme v rámci každodenního života a jsou nedílnou součástí tržní ekonomiky. Oba tyto pojmy se váží k termínům nahodilost, negativní důsledek nahodilosti a riziko. Význam pojištění je především v oblasti přenášení negativních dopadů nahodilých událostí z klienta na pojistitele neboli pojišťovnu za poskytnutou úplatu neboli pojistné. Pojištění jako nástroj pomáhá se zajišťováním rizik, která ovlivňují jak život, tak majetek klientů.

Pojištění i pojišťovnictví patří mezi finanční služby a spadají do terciálního sektoru národního hospodářství. Nabídka a poptávka po pojištění se střetávají na pojistném trhu, který je nedílnou součástí každé vyspělé ekonomiky. Na pojistném trhu převládá nabídka pojištění nad poptávkou a uplatňují se zde principy solidárnosti a ekvivalentnosti. Mezi subjekty, kteří vystupují na pojistném trhu na straně nabídky, řadíme především pojistitele neboli pojišťovny, zajišťovny a zprostředkovatele pojištění. Na straně poptávky vystupují klienti neboli zájemci o pojištění.

Aby bylo možné určit výkonnost pojišťoven a navzájem je srovnávat, byly definovány ukazatele pro jejich porovnávání. Mezi tyto ukazatele řadíme předepsané pojistné a vyplacená pojistná plnění. Mezi další ukazatele, kterými je možné definovat pojistný trh, řadíme pojištěnost, škodovost nebo průměrné pojistné na jednoho obyvatele.

Základní nabídka pojistných služeb je dělena dle primárního zaměření pojištění na životní pojištění a neživotní pojištění. Životní pojištění si sjednávají pouze osoby fyzické a slouží k pojištění pro případ smrti nebo například úrazu. Mezi neživotní pojištění řadíme zejména oblast pojištění motorových vozidel, které je jeho nejvýznamnější částí. Dále je do této kategorie možné řadit pojištění majetku, cestovní pojištění a pojištění odpovědnosti za škodu. Pojišťovny je možné dělit dle typu zaměření. Univerzální pojišťovny mají široké portfolio služeb jak z životního, tak neživotního pojištění. Zároveň existují i pojišťovny zaměřující se na specifickou oblast pojištění.

Pojišťovnictví je státem regulovanou oblastí a je primárně ovlivňováno zákonem č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, který definuje základní pojmy a principy v oblasti provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti. Výkonným orgánem dohledu v pojišťovnictví je Česká národní banka. Dalším subjektem, který vystupuje v oblasti pojištění, je Česká asociace pojistitelů, která sdružuje pojistitele a snaží se prosazovat

společné zájmy pojišťoven. Její členství je dobrovolné. Mimo regulace ze strany státu existují i regulace ze strany Evropské unie.

V objemu předepsaného pojistného aktuálně v České republice převažuje neživotní pojištění nad životním pojištěním. Toto rozvržení není pro vyspělé státy Evropské unie typické, a proto je na pojistném trhu prostor k rozvoji.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je analýza pojistného trhu se zaměřením na pojištění motorových vozidel, kam řadíme pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a havarijní pojištění, největších pojistitelů na pojistném trhu České republiky. Rozbor bude proveden na základě relevantních ukazatelů, na kterých budou popsány tendence vývoje trhu s ohledem na ekonomické a legislativní souvislosti. Na základě provedených analýz budou formulovány návrhy a doporučení pro další rozvoj pojistného trhu v podmínkách ekonomiky České republiky.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou základních částí, teoretické a praktické neboli analytické. Tvorba teoretické části je založena na studiu odborné literatury a využití elektronických zdrojů z oblasti pojišťovnictví, finančnictví a zákonodárství. Analytická část práce využívá metod časových řad. Podkladová data pro praktickou část jsou získána z výročních zpráv České asociace pojistitelů, z výročních zpráv jednotlivých pojistitelů a dále z údajů České národní banky. Vývoj pojistného trhu je popsán pomocí elementárních ukazatelů a součástí analytické části je i predikce budoucího vývoje, která je uskutečněna na základě extrapolace časových řad.

2.2.1 Analýza časových řad

Časovou řadou se rozumí posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování (dat), která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času ve směru minulost – přítomnost. Analýzou (a podle potřeby případně i prognózou) časových řad se pak rozumí soubor metod, které slouží k popisu těchto řad (a případně k předvídání jejich budoucího chování) [1]. Časové řady jsou jedním ze základních prostředků sloužících k analýze dynamiky jevů v čase. Mají velký význam v případě identifikace příčin působících na jevy, jakým způsobem tyto příčiny ovlivňovaly chování jevů v minulosti a zároveň slouží k předvídání jejich budoucího vývoje.

Členění časových řad

S chronologicky uspořádanými daty se pravidelně setkáváme v nejrůznějších oblastech života, jako je biologie, fyzika anebo vývoj meteorologických ukazatelů. V oblasti ekonomických jevů se setkáváme s analýzou vývoje makroekonomických agregátů, jako je inflace nebo hrubý domácí produkt [1]. Potřeba analyticky zhodnotit vývoj ekonomických ukazatelů v čase a prognózovat jejich vývoj je na rozvoji a v této oblasti statistiky stále vznikají nové metody hodnocení dat. Členění časových řad je z důvodu nejen definičního, ale i z důvodu diferencovanosti oblasti dat, která analyzujeme. Je nezbytné identifikovat správné časové body, zpracovat kalendářní variace, zvolit správnou délku časových řad a pozorovat data, která jsou srovnatelná. Časové řady členíme dle charakteru dat, jejichž hodnoty tvoří časovou řadu a to na intervalové a okamžikové. Další možné dělení je například dle periodicity, s jakou data pozorujeme, a to na krátkodobé a dlouhodobé.

Elementární charakteristiky časových řad

Při analýze dynamiky časové řady je snaha získat rychlou a orientační představu o charakteru procesu, který tato řada představuje. Jednou ze základních metod zkoumání změn hodnot sledovaného ukazatele v závislosti na čase je použití elementárních statistických charakteristik, ke kterým řadíme difference různého řádu, tempa a průměrná tempa růstu anebo průměry hodnot časové řady [1] [3].

Absolutní charakteristiky

- *Diference prvního řádu* vyjadřuje úbytek či přírůstek zkoumaného ukazatele dvou sousedních hodnot časové řady.

$$\Delta_t^1 = y_t - y_{t-1}, \quad t = 2, 3, \dots, n$$

- *Diference druhého řádu* je vyjádřena rozdílem dvou sousedních absolutních přírůstků a vyjadřuje absolutní zrychlení nebo zpomalení vývoje v časové řadě neboli o kolik byl následující přírůstek větší nebo menší než předcházející.

$$\Delta_t^2 = \Delta_t^1 - \Delta_{t-1}^1, \quad t = 3, 4, \dots, n$$

Relativní charakteristiky

- *Koeficient růstu* neboli řetězový index je bezrozměrná veličina, která vyjadřuje míru dynamiky časové řady. Jedná se o poměr vybrané hodnoty časové řady s hodnotou bezprostředně předcházející.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \quad t = 2, 3, \dots, n.$$

- *Tempo růstu* je koeficient růstu vyjádřený v procentech.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} * 100, \quad t = 2, 3, \dots, n.$$

- *Průměrné tempo růstu* se určuje jako geometrický průměr z jednotlivých temp růstů.

$$\bar{k} = (k_2 k_3 \dots k_n)^{\frac{1}{n-1}} = \sqrt[n-1]{k_2 k_3 \dots k_n}.$$

- *Bazický index* je druhem individuálního jednoduchého indexu, který je počítán vždy ke stejnému základu (k nejstarší hodnotě v časové řadě původních pozorování).

$$BI = \frac{y_t}{y_0}, \quad t = 2, 3, \dots, n.$$

Modely časových řad

Rozklad časové řady je možný na tři složky časového pohybu. Výchozím modelem časové řady je jednorozměrný model ve tvaru:

$$y_t = T_t + P_t + \varepsilon_t,$$

kde $t = 1, 2, \dots, n$, y_t je hodnota modelovaného ukazatele v čase t , T_t je trendová složka v čase t , P_t je periodická složka v čase t a ε_t je hodnota náhodné složky (poruchy) v čase t [1].

- 1) *Trendová složka* T_t vyjadřuje hlavní tendenci dlouhodobých hodnot analyzovaného ukazatele v čase. Trend může být rostoucí, klesající nebo konstantní.
- 2) *Periodická složka* P_t se dále dělí na cyklické, sezónní a krátkodobé kolísání s ohledem na délku jedné periody [3].
- 3) *Náhodná složka* ε_t zbývá po vyloučení trendu a periodické složky. Není možné ji popsat žádnou funkcí času. V ideálním případě lze počítat s tím, že jejím zdrojem jsou drobné příčiny, které jsou vzájemně nezávislé.

2.2.2 Trendové funkce

Jak již bylo zmíněno, trendem je myšlena hlavní tendence dlouhodobého vývoje hodnot sledovaného ukazatele v čase [1]. Zásadní je výběr správné trendové funkce s ohledem na znalost analyzovaných dat a jejich vývoj v minulosti a predikci vývoje v budoucnosti [3]. V této diplomové práci byly použity trendové funkce lineární a kvadratické.

Lineární trendová funkce je ve tvaru

$$T_t = a + bt, \text{ kde}$$

a, b jsou parametry funkce a $t = 1, 2, \dots, n$.

Kvadratická trendová funkce je ve tvaru

$$T_t = a + bt + ct^2, \text{ kde}$$

a, b, c jsou parametry funkce a $t = 1, 2, \dots, n$.

Vhodnost modelu trendové funkce

Vhodnost výběru trendové funkce je určena indexem determinace a indexem korelace.

Index determinace je dán vzorcem ve tvaru:

$$I^2 = 1 - \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - y'_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2}, \text{ kde}$$

$\bar{y}$ je aritmetický průměr empirických hodnot časové řady $y_t, \dots, y_n$ [3]. Index determinace slouží k syntetickému popisu stupně shody modelu s empirickými údaji [3]. Jedná se o bezrozměrné číslo splňující relaci $0 \leq I^2 \leq 1$. Cílem je hodnota co nejbližší jedné.

Index korelace je dalším ukazatelem vedle indexu determinace. Jedná se o jeho odmocninu ve tvaru $I = \sqrt{I^2}$. Opět platí pravidlo cílové hodnoty co nejbližší jedné. Čím je hodnota blíže jedné, tím model lépe vystihuje zákonitosti časové řady [3].

2.2.3 Extrapolace časových řad

Extrapolací časových řad se rozumí predikce budoucího vývoje ukazatele neboli prodloužení trendu časové řady do budoucnosti. Nejprve je nutné sestavit základní trendovou funkci, verifikovat ji pomocí ukazatelů z korelační analýzy, tj. indexem determinace a následně je možné provést prognózu budoucího vývoje, tzn. předpovědět očekávané budoucí hodnoty. Prognózu budoucích hodnot ukazatelů určíme na základě bodového a intervalového odhadu.

Bodový odhad je konstruován tak, že do trendové funkce za proměnnou t dosadíme pořadovou hodnotu roku, pro který chceme prognózu stanovit.

Intervalový odhad slouží k odhadu rozmezí, ve kterém můžeme budoucí hodnoty očekávat s předem zvolenou hladinou spolehlivosti. Konfidenční interval pro hodnoty funkce Y' jsou dány vztahem:

$$u_{n+1} - t_{\alpha(n-2)} * s'_{y_{n+1}} \leq y'_{n+1} \leq u_{n+1} + t_{\alpha(n-2)} * s'_{y_{n+1}}, \text{ kde}$$

u_{n+1} ... bodový odhad,

$t_{\alpha(n-2)}$ ... kvantil Studentova rozdělení o $n - 2$ stupních volnosti,

$s'_{y_{n+1}}$ ... směrodatná chyba předpovídané hodnoty,

$$s'_{y_{n+1}} = s_y * \sqrt{(1 - I^2) * \frac{n(n^2 - 1) + 12k^2}{(n^2 - 1)(n - 2)}}, \text{ kde } k \text{ je počet kroků dopředu.}$$

3 Teoretická východiska

3.1 Pojistný trh

Na pojistném trhu se setkává nabídka a poptávka v oblasti přenášení rizika pojištěním, specifickým druhem peněžní služby, kdy pojistitel za úplatu (přijaté pojistné) poskytuje pojistnou ochranu, to znamená, že vyplácí pojistné plnění v případě, že dojde k pojistné události [5]. Na pojistném trhu vystupují na straně poptávky klienti, kteří mají snahu obdržet co nejvýhodnější pojištění. Na straně nabídky vystupují pojistitelé neboli pojišťovny, jejichž cílem je prodej pojistných produktů a zisk. Mezičlánkem jsou tzv. zprostředkovatelé pojištění, kterými jsou například agenti, poradci a podobně.

Investiční pojistný trh

Mimo věcný pojistný trh existuje i tzv. investiční pojistný trh, který má významnější vliv do finančních trhů než věcný. Investiční pojistný trh vzniká z důvodu dispozice pojišťoven volnými finančními prostředky, které získávají na základě principu rezerv. Nabídka a poptávka po těchto volných finančních prostředcích tak dává prostor vzniku investičního pojistného trhu.

Faktory ovlivňující pojistný trh

Situace na pojistném trhu je ovlivňována jak ekonomickými, tak legislativními podmínkami na daném trhu, tak i celkovou situací na světovém pojistném trhu. Obecné faktory, které ovlivňují podobu pojistného trhu, je možné rozdělit na vnitřní a vnější. Mezi vnitřní faktory zahrnujeme samotnou pojišťovací činnost pojistitelů, poptávku po pojištění ze strany klientů, funkci zprostředkovatelů a dalších institucí, které na pojišťovny působí, jakou je například Česká asociace pojišťoven. Dalším vnitřním faktorem je státní regulace pojistného trhu. Mezi vnější faktory patří působení makroekonomických ukazatelů. Do této kategorie je možné zařadit například inflaci, vývoj a objem HDP, vývoj nezaměstnanosti, počet obyvatel, peněžní příjem obyvatel či ceny výrobků a služeb [6].

3.2 Pojišťovnictví

Pojišťovnictví je specifickým druhem odvětvové ekonomiky v rámci národního hospodářství. Vedle ekonomiky pojišťovnictví nalezneme například ekonomiku průmyslu či ekonomiku zemědělství [1]. Ekonomika pojišťovnictví zahrnuje všechny specializované instituce, které mají oprávnění k podnikání v pojišťovnictví. Jedná se zejména o komerční pojišťovny, mimo které na trhu vystupují instituce sociálního pojištění a zdravotní pojišťovny. Pojišťovnictví se zabývá pojišťovací, zajišťovací a zprostředkovatelskou činností a jeho předmětem je rovněž regulace ze strany státních orgánů, které dohlížejí na dodržování správného podnikání v oblasti pojištění. Dále se pojišťovnictví zabývá řízením pojišťoven, kalkulací pojistného, tvorbou technických rezerv a podobně. Mezi instituce, které se zahrnují pod pojem pojišťovnictví, patří pojišťovny a zajišťovny, pojišťovací zprostředkovatelé, orgány státního dohledu nad pojišťovnictvím, asociace pojišťoven a další [6].

3.3 Pojištění

Pojištění je chápáno jako přesun rizika na instituci, která provozuje pojištění. Jedná se o nástroj, který má za úkol finanční eliminaci negativních důsledků nahodilostí. Pojištění patří mezi finanční služby, kdy je za úplatu poskytnuta pojistná ochrana [6].

Pojištění je možné členit z právního pohledu na:

- *dobrovolné pojištění*, které vzniká ve chvíli, kdy je pojistná smlouva sjednána mezi klientem a pojišťovnou na základě rozhodnutí klienta,
- *povinné smluvní pojištění*, které vzniká tehdy, kdy je sjednání pojistné smlouvy určeno právním předpisem. Do této kategorie například patří povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla,
- *zákonné pojištění*, které je odlišné od standardních druhů pojištění tím, že se nesjednává pojistná smlouva a tím neodpovídá ve všech aspektech obecnému vymezení pojmu pojištění.

Dalším možným členěním pojištění je člení dle systému na komerční, sociální a zdravotní pojištění.

Komerční pojištění

Obvyklými podobami komerčního neboli soukromého pojištění jsou smluvní a dobrovolná. V případě komerčního pojištění platí princip ekvivalence, kdy velikost příspěvku zúčastněných subjektů je odvíjena od velikosti rizika [6]. V souvislosti s komerčním pojištěním se setkáváme s pojmem pojistný zájem. Občanský zákoník pojistný zájem definuje jako oprávněnou potřebu ochrany před následky pojistné události. Pojistník má pojistný zájem na vlastním životě a zdraví, i na životě a zdraví jiné osoby [10]. Komerční pojištění je možné dělit dle způsobu tvorby rezerv, dle předmětu pojištění a dle druhu krytých pojistných nebezpečí.

Dle způsobu tvorby rezerv dělíme komerční pojištění na:

- *riziková*, která jsou taková, kde není jednoznačně určeno, zda pojistná událost nastane. Pokud k pojistné události nedojde v době trvání pojištění, není pojišťovnou poskytnuto pojistné plnění. Platí se za danou pojistnou ochranu bez tvorby rezerv,
- *rezervotvorná*, která jsou taková, kde je vytvářena zásoba na výplatu pojistných plnění v budoucnosti. Pojistné plnění je ve většině případech vyplaceno vždy. Dle zacházení se spořením a investováním pojistného se dále dělí na investiční, kapitálové a důchodové.

Dle předmětu pojištění dělíme komerční pojištění na:

- *pojištění majetku*,
- *pojištění osob*,
- *pojištění odpovědnosti*.

Dle druhu krytých pojistných nebezpečí dělíme komerční pojištění na:

- *pojištění životní*,
- *pojištění neživotní*.

Sociální pojištění

Sociální pojištění je založeno na jiných principech než pojištění komerční. Sociální pojištění se zaměřuje na krytí sociálních rizik a jeho rozsah vyplývá z rozhodnutí státu [6]. Velikost pojistného není určena v závislosti na riziku, ale pro všechny účastníky je určena stejně (nejčastěji procentem z příjmu). V souvislosti se sociálním pojištěním se setkáváme s principem solidarity, kdy jsou rezervy vytvářeny kumulativně ze všech příspěvků, ale pojistné plnění je vypláceno pouze těm, kteří byli postihnuti sociálním rizikem.

Pojistné na sociální zabezpečení zahrnuje platby na:

- nemocenské pojištění,
- důchodové pojištění,
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Sociální pojištění je financováno prostřednictvím státního rozpočtu [6]. Pojistné platí zaměstnanci i osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ). Pro OSVČ je při splnění zákonem stanovených podmínek povinná účast na důchodovém pojištění a platba příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Nemocenské pojištění je dobrovolné [14]. Na rozdíl od OSVČ je pro zaměstnance nemocenské pojištění ze zákona povinné, stejně jako další dvě složky sociálního pojištění. Sociální pojištění za zaměstnance odvádí zaměstnavatel, ale nemusí jej platit osoby bez zdanitelných příjmů.

Zdravotní pojištění

Hrazení zdravotního pojištění je ze zákona povinné pro zaměstnance, OSVČ i osoby bez zdanitelných příjmů. Zdravotní pojištění za zaměstnance odvádí zaměstnavatel. V případě nezaopatřených dětí, důchodců a jiných jej odvádí stát. Pojištěnci mají nárok na poskytování zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

3.4 Pojistné riziko

Pojistné riziko je možné definovat jako míru pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím, kdy pojistné nebezpečí je definováno jako možná příčina vzniku pojistné události. Pojištění tedy vzniklo jako nástroj pro krytí důsledků při realizaci pojistného rizika a je předmětem zájmu pojištění a pojišťovnictví.

Jedná se o základní pojem v rámci pojistné teorie [6]. V rámci pojistné teorie je riziko používáno jako kvantifikovatelná nejistota z pohledu pravděpodobnosti. V zájmu pojišťovny je do pojištění umístit možné realizace středních, velký, pokud možno i katastrofálních rizik. Pojišťovny se snaží nabízet své služby za co nejnižší poplatek, aby bylo jejich zboží prodejné a zároveň velikosti poplatku vyhovoval princip ekvivalence. Obecně nelze pojistit událost, která určitě nastane. Jedinou výjimkou je pojištění pro případ smrti [5].

Pojistné riziko je možné dělit na základě povahy události, která může jeho realizací nastat, a to na:

- *riziko záměrné (spekulativní)*, které zahrnuje pozitivní i negativní odchylky od cíle a je lidmi záměrně podstupováno,
- *riziko čisté*, které zahrnuje pouze negativní odchylky od cíle a lidmi není záměrně podstupováno. Čisté riziko je dále možné dělit na:
  - *objektivní čisté riziko*, které je zcela nezávislé na lidech (např. přírodní katastrofa),
  - *subjektivní čisté riziko*, které existuje v závislostech na lidské činnosti (např. neopatrnost, schopnosti a charakterové vlastnosti).

Další možné dělení rizika je z pohledu příčiny vzniku rizika, a to na rizika přírodní a rizika vyvolané lidským faktorem.

Risk management

Identifikací a analýzou rizik se zabývá vědní disciplína risk management, která představuje nadstavbu nad pojmem pojištění. Zabývá se analýzou činnosti ekonomických subjektů z hlediska rizik. Cílem risk managementu je dosáhnout bezpečného provozu ekonomické činnosti při co nejnižších nákladech na zajištění této bezpečnosti. Risk management pracuje ve třech stále se opakujících fázích, a to nejprve fází identifikace rizika, následuje ocenění a kvantifikace rizik a poslední fází je kontrola a financování rizik [6].

3.5 Subjekty na pojistném trhu

3.5.1 Účastníci na straně nabídky

Pojišťovny

Subjekty na straně nabídky na pojistném trhu jsou pojišťovny. Pojišťovna je specializovaná finanční instituce přebírající definovaná rizika svých klientů na základě smluvního jednání (či jinak) a provozující pojistné produkty. Pojišťovna musí mít svou činnost povolenou od státu, České národní banky. Povolení je podmíněno splněním legislativně vymezených podmínek [6]. Plnění závazku je vázáno na období budoucí, kdy dojde k nabytí smluvně stanovené události. Vzhledem k tomu, že k plnění dochází v budoucím období, je nutné, aby se pojišťovna vyrovnala s nahodilostí a faktorem časového zpoždění. Pojišťovna hospodaří s volnými finančními prostředky a tím dává vzniknout investičnímu pojistnému trhu. Hospodaření pojišťoven se tedy skládá ze dvou hospodářských plánů, prvoplánovým přebíráním rizik svých klientů a druhotným investováním volných finančních prostředků [5].

Druhy pojišťoven

Z hlediska právní formy jsou nejčastější podobou pojišťoven akciové pojišťovny neboli komerční pojišťovny, které mají za cíl maximalizaci výnosů z pojišťovací činnosti či dalších operací. Zároveň musí respektovat požadavek na vysokou míru finanční stability. Pojišťovny vznikají případně i jako vzájemné a státní pojišťovny, které mohou fungovat i na neziskových principech [9]. Státní pojišťovna je využívána v případech, kdy není krytí rizik dostatečně atraktivní pro akciové pojišťovny, ale oblast je přitom důležitá, aby byla spojena se státní garancí. Pozitivem státních pojišťoven je míra státních záruk a negativem poté vyšší náklady správní režie [5]. Vzájemné neboli družstevní pojišťovny fungují na principu vzájemné pomoci při eliminování negativních důsledků nahodilostí na členy. Vycházíme z toho, že škoda, která se stane jednomu členu, má být nesena i ostatními členy, kterým se nestala. Členové jsou zároveň i pojistníky. Další specifickou formou pojišťovny je tzv. kaptivní pojišťovna, která je založena podnikatelským subjektem, nejčastěji v rámci holdingu nebo koncernu. Účelem je pojistná ochrana zakladatelského subjektu.

Pojišťovny je dále možné dělit dle rozsahu vykovávané činnosti na:

- *univerzální (kompozitní) pojišťovny*, které nabízejí širokou škálu produktů z oblasti životního i neživotního prostředí,
- *životní pojišťovny*, které se zaměřují na životní druhy pojištění,
- *neživotní pojišťovny*, které se zaměřují na neživotní druhy pojištění,
- *specializované pojišťovny*, které se zaměřují na homogenní pojistné produkty, např. určitý druh nebo odvětví pojištění [6].

Činnosti pojišťovny

Činnosti pojišťovny jsou rozsáhlé a souvisejí s provozem pojistných produktů. Samotnou pojišťovací činnost je možné dělit na obchodní, provozní a likvidační.

Mezi další činnosti pojišťovny zahrnujeme:

- *pojistně-technickou činnost*, která zahrnuje tvorbu pojistných produktů, stanovení jejich konstrukčních prvků či například kalkulace ceny pojistných produktů,
- *investiční činnost*, která představuje investování prostředků technických rezerv a výběr investičních nástrojů,
- *zábrannou činnost* neboli zábranu škod, která slouží k uskutečňování opatření ke snižování velikosti pojistných plnění.

Zajišťovny

Zajišťovna je specializovaná instituce, právnická osoba, která se zabývá zajišťovací činností. Základní zajišťovací činnost znamená přebírání pojistných rizik na základě uzavřených smluv, kdy se zajišťovna zavazuje poskytnout pojišťovně ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost, která je smlouvou blíže specifikována. Pojistitel se zavazuje zaplatit zajistiteli ve smlouvě určenou část pojistného neboli zajistného z pojistných smluv uzavřených pojistitelem, které jsou předmětem této zajišťovací smlouvy [11]. Mezi další zajišťovací činnosti patří zejména činnosti související se vznikem zajištění a jeho správou, investováním, poskytováním statistického nebo pojistně-matematického poradenství v pojišťovnictví, analýzou a průzkumy pojistných rizik a další [11]. Stručně řečeno, zajištění znamená pojištění pojišťovny [6].

Zprostředkovatelé pojištění

Mezi pojišťovnou a klientem existuje mezičlánek v podobě zprostředkovatele neboli pojistného brokera, který usnadňuje styk klienta s pojistitelem rizik. Zprostředkovatelé mají dobrý přehled o pojistném trhu a objektivizují rovnováhu nabídky a poptávky a fungují jako samostatné podnikatelské subjekty. Odměnou pro pojišťovacího zprostředkovatele je provize od pojišťoven. Jejich činnost spočívá v uzavírání pojistných smluv jménem a na účet pojišťovny, dále v předkládání návrhů pojistných smluv zájemcům o pojištění či provádění přípravných prací, které následně směřují k uzavření pojistných smluv a na závěr mají za funkci péči o klienta. Zprostředkovatelé se člení na agenty a makléře. Agenti prodávají pojistné produkty pojistitelů a makléři na základě plné moci od zájemce o pojištění hledají co nejoptimálnější pojistné pokrytí jeho rizik. Činnost zprostředkovatelů je v České republice upravována zákonem č. 38/2004 Sb. o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. Každý pojistný zprostředkovatel musí dle zákona prokázat odbornou způsobilost, kterou je rozuměn soubor všeobecných a odborných znalostí, nezbytných pro výkon činnosti [5].

3.5.2 Účastníci na straně poptávky

Pojistník a pojištěný

Účastníky pojistného trhu na straně poptávky jsou klienti, mezi které řadíme pojistníky a pojištěné. Pojistníkem je osoba (fyzická nebo právnická), která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu [12]. Pojištěným je osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se pojištění vztahuje [10]. Pojmy se rozlišují v souvislosti s uzavíráním pojistné smlouvy ve prospěch další osoby. Pojistníci jsou v tomto případě ti, kteří sjednali pojištění ve prospěch třetí osoby, pojištěným je poté například nezletilá osoba.

Oprávněná osoba

Oprávněnou osobou je ta, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění [10].

Obmyšlená osoba

Obmyšlená osoba je osoba, které vznikne právo na pojistné plnění v případě smrti pojištěného, a je určen pojistníkem v pojistné smlouvě [17].

Poškozený

Poškozeným je osoba, které bude vyplaceno pojistné plnění v případě sjednání pojištění odpovědnosti za škodu. Poškozená osoba není předem známá [6].

Ostatní subjekty pojistného trhu

Dalšími subjekty na pojistném trhu jsou orgány, které dohlížejí nad pojišťovnictvím. Jedním z objektů je stát, který pojistný trh reguluje a určuje legislativní podmínky. Mimo stát vystupuje na pojistném trhu zájmové sdružení Česká asociace pojišťoven. Tento orgán má v zájmu koordinovat, zastupovat, hájit a prosazovat společné zájmy pojišťoven [15].

3.6 Formy pojištění

Pojištění se dělí na pojištění obnosová neboli sumová a pojištění škodová neboli zájmová. Druhy pojištění udávají závislost výše pojistného plnění (odškodnění) na výši náhodné potřeby (výši škody) [6].

Obnosové pojištění

Pojištění obnosové je soukromé pojištění, jehož účelem je získání obnosu, tj. dohodnuté finanční částky v důsledku pojistné události ve výši, která je nezávislá na vzniku nebo rozsahu škody. Obnosové pojištění zavazuje pojistitele poskytnout v případě pojistné události jednorázové či opakované pojistné plnění v ujednaném rozsahu [10]. Obnosové pojištění je využíváno ke krytí abstraktních potřeb, u kterých nelze přímo ohodnotit a vyjádřit škodu. Pojistné plnění je nezávislé na výši škody. Pojistná částka je předem pevně stanovena v pojistné smlouvě [6].

Škodové pojištění

Pojištěním škodovým je myšleno soukromé pojištění, jehož účelem je náhrada škody vzniklé v důsledku pojistné události. Při škodovém pojištění poskytne pojistitel pojistné

plnění, které v ujednaném rozsahu vyrovnává úbytek majetku vzniklý v důsledku pojistné události [10]. Škodové pojištění slouží ke krytí konkrétní potřeby a výše pojistného plnění je závislá na výši vzniklé škody. Na rozdíl od obnosového pojištění, kde je pojistné plnění nezávislé na výši škody, je účelem škodového pojištění náhrada vzniklé škody. Velikost pojistného plnění je tedy ohraničena velikostí vzniklé škody a v této souvislosti vzniká pojem intenzita pojistné ochrany, která je vyjádřena poměrem pojistného plnění a škody. Škodové pojištění je možné dále dělit na ryzí zájmové pojištění, pojištění na první riziko a pojištění na plnou hodnotu.

3.7 Další významné pojmy

Pojistná smlouva

Na základě pojistné smlouvy vzniká smluvní pojištění mezi klientem a pojišťovnou. V pojistné smlouvě se pojistitel zavazuje, že v případě vzniku nahodilé události poskytne ve sjednaném rozsahu pojistné plnění. Pojistník se zavazuje pojistiteli hradit pojistné. Nedílnou součástí pojistné smlouvy jsou pojistné podmínky, které jsou závazné pro obě smluvní strany. Pojistná smlouva musí mít písemnou formu, s výjimkou případů, kdy je pojistná doba kratší než 1 rok [10]. Pojistnou smlouvu je možné sjednat i ve prospěch někoho jiného než toho, kdo pojistnou smlouvu uzavřel. Jako potvrzení o uzavření pojistné smlouvy se vydává pojistka.

Pojistná doba

Pojistná doba je doba, na kterou je soukromé pojištění sjednáno. Pojistná doba může být určitá, kdy je stanoven konec platnosti pojistné smlouvy, například k poslednímu dni v roce. Rovněž je možné, aby byla pojistná doba stanovena absolutně, například na pět let. Mimo konečné doby je možné pojistnou smlouvu uzavřít i na dobu neurčitou.

Pojistné období

Pojistné období je takové časové období, které je dohodnuté v pojistné smlouvě a za které se platí pojistné, například měsíční. Pojistná doba je členěna na pojistná období.

Vznik a zánik pojištění

Soukromé pojištění vzniká prvním dnem po uzavření pojistné smlouvy, nebylo-li dohodnuto, že vznikne již uzavřením pojistné smlouvy nebo později [10]. Zánik soukromého pojištění může nastat uplynutím pojistné doby, nezaplacením pojistného, dohodou, výpovědí, odstoupením či jinak.

Pojistné

Pojistné je zákonem definováno jako úplata za soukromé pojištění. Jedná se o cenu za pojistnou ochranu a znamená předem zaplacenou úplatu za přenesení negativních finančních důsledků nahodilostí podnikatelských a ostatních ekonomických subjektů na pojišťovnu [5]. Pojistné je možné dělit na jednorázové pojistné a běžné. Jednorázové pojistné se platí za celou pojistnou dobu, např. cestovní pojištění a běžné pojistné je hrazeno pro jednotlivá pojistná období.

Kalkulace pojistného

Velikost pojistného by měla respektovat velikost rizika a náklady pojistitele spojených s provozem pojištění. Hlavním cílem kalkulace pojistného je úhrada vlastních nákladů pojišťovny jako komerčního podniku [9]. Při kalkulaci je nutné uvažovat nad obsahem příslušného druhu pojištění, jeho konstrukcí a mít k dispozici technické podklady pro výpočet pojistného. Pojistné je strukturováno na tři části, netto pojistné, správní náklady a kalkulovaný zisk.

Netto pojistné

Jedná se o nejvýznamnější část pojistného. Netto pojistné má v součtu pokrýt celkové náklady na pojistná plnění pojišťovny včetně tvorby rezerv. Při stanovení výše netto pojistného se vychází ze statistických údajů o škodném průběhu, pravděpodobnosti výskytu daného rizika a údajů o velikostech škod v důsledku realizace daného rizika [6]. K výpočtu netto pojistného se používají i tzv. škodní tabulky. Jejich příkladem je úmrtnostní tabulka, která pracuje s ukazatelem pravděpodobnosti úmrtí v jednotlivých věkových kategoriích. Existuje několik přístupů ke stanovení netto pojistného. Stanovení je buďto jednotné či diferencované. V některých případech se využívá i tzv. individualizované netto pojistné, tedy pojistné na míru.

Správní náklady

Správní náklady tvoří další nedílnou součást pojistného. Výše těchto nákladů by měla pokrýt náklady spojené s provozem pojišťovny neboli mzdové náklady, mezi které patří například náklady spojené s provizemi, finančními náklady a podobně. Současně se jedná i o pokrytí nákladů se správou jednotlivých pojistných smluv. Správní náklady mohou být závislé na výši pojistné částky, tak i nezávislé.

Kalkulovaný zisk

Třetí složkou, ze které se pojistné skládá, je kalkulovaný zisk, který je do pojistného zahrnován u neživotních pojištění dle jejich druhu a závisí na situaci na pojistném trhu, nabídce a poptávce po daném pojistném produktu.

Vyjádření pojistného

Předepsané pojistné je celková výše pojistného, která je uváděna v pojistných smlouvách za sledované období a které má klient hradit pojišťovně. Předepsané pojistné se skládá z pojistného přijatého a možného pojistného dlužného. Přijaté pojistné vyjadřuje pojistné, které již bylo uhrazeno pojistiteli za sledované období. Dlužné pojistné je takové, které nebylo uhrazeno, ač již nastala jeho splatnost. Dalšími pojmy v souvislosti s pojistným je produkční pojistné, pojistný kmen, kmenové pojistné, zasloužené pojistné a nezasloužené pojistné. Produkční pojistné vyjadřuje pojistné, které se vztahuje k nové produkci pojistných produktů. Pojistný kmen je definován jako soubor uzavřených pojistných smluv. K pojistnému kmenu se vztahuje kmenové pojistné, které vyjadřuje pojistné celého souboru uzavřených pojistných smluv ke stanovenému termínu. Zasloužené pojistné je část předepsaného pojistného, která časově souvisí se současným účetním obdobím. Pojistné, které časově náleží k budoucímu účetnímu období, se nazývá nezasloužené pojistné.

Pojistné plnění

Pojistné plnění vyjadřuje pojišťovnou vyplacené náhrady škod v případě, že dojde k pojistné události, to znamená k realizaci nahodilosti či jiné události (např. dosažení věkové hranice pro odchod do důchodu, případně rodičovství). V souvislosti v pojistným plněním se setkáváme s pojmy náhrada škody a výplata pojistného plnění. Náhrada škody se týká těch pojištění, které kryjí konkrétní potřeby pojištěných, zejména pojištěním majetku

fyzických a právnických osob a pojištění odpovědnosti. Výplata pojistného plnění se týká těch pojištění, které kryjí abstraktní potřeby. Jedná se o úrazové, životní či například nemocenské pojištění. Není-li dohodnuto jinak, je pojistné plnění omezeno horní hranicí. Horní hranice pojistného plnění je určena pojistnou částkou nebo limitem pojistného plnění [10].

Pojistná částka

Jedná se o veličinu, která vyjadřuje výši pojistného plnění nebo horní hranici pojistného plnění. Pojistná částka je základem pro stanovení výše pojistného a pro výpočet pojistného plnění. Je určena pojistníkem v pojistné smlouvě a jedná se o částku, která má být v případě vzniku pojistné události pojistitelem vyplacena, nebo výše a četnost vyplácení důchodu [10].

3.8 Pojištění odpovědnosti z provozu motorového vozidla

Odpovědnost za škodu

Pojištění odpovědnosti za škodu je sjednáváno vždy jako pojištění škodové. Pojištění slouží pro případ odpovědnosti pojištěného za škodu, kterou způsobil jinému subjektu. V případě realizace škody je hrazena náhrada škody, kterou hradí pojistitel poškozenému. Poškozený však nemá právo na pojistné plnění proti pojistiteli, nestanoví-li zvláštní právní předpis nebo pojistná smlouva jinak. Odpovědnost za škodu je upravena řadou norem českého právního řádu. Nový občanský zákoník upravuje například práva z vadného plnění, zákoník práce specifikuje odpovědnost zaměstnavatele za škodu způsobenou pracovním úrazem a nemocí z povolání. Zákon upravuje i pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla. V rámci odpovědnosti se setkáváme se dvěma druhy, subjektivní a objektivní. Subjektivní odpovědnost znamená odpovědnost za škodu, která je způsobena porušením právní povinnosti. Objektivní povinnost je za takovou škodu, která je způsobena provozní činností.

Pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel

Pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel (dále jen „povinné ručení“) je ze zákona povinné. Je tomu tak ve všech vyspělých ekonomikách, kdy není ponecháno na vůli majitele vozidla sjednání tohoto pojištění [9]. Povinné ručení poskytuje pojistnou

ochranu pojištěnému pro případ škody způsobené provozem vozidla. V rámci povinného ručení jsou hrazeny škody vzniklé na zdraví nebo usmrcení, včetně nákladů na léčení zraněných, věcné škody nebo například škody, které mají povahu ušlého zisku. Možné je rovněž k povinnému ručení sjednat i doplňková pojištění jako pojištění čelního skla či například pojištění zavazadel. Vždy záleží na konkrétní nabídce pojistitele a vůli pojištěného [18].

Základními pojmy v oblasti pojištění motorových vozidel jsou:

- *pojištěný*, na jehož povinnost nahradit újmu se pojištění odpovědnosti vztahuje,
- *poškozený*, komu byla provozem vozidla způsobena újma a má právo na její náhradu,
- *škodní událost*, kterou je myšleno způsobení újmy provozem vozidla,
- *kancelář pojistitelů*, což je profesní organizace, která sdružuje pojišťovny, které jsou oprávněny provozovat pojištění odpovědnosti.

3.9 Havarijní pojištění motorových vozidel

Sjednání havarijního pojištění je na rozdíl o povinného ručení dobrovolné a je z pravidla dražší, což je způsobeno především tím, že jeho sjednání není ze zákona povinné. Záleží na vlastníkovvi vozidla, zda havarijní pojištění uzavře. Havarijní pojištění slouží primárně ke krytí rizika havárie, to znamená pro případ zničení nebo poškození. Další krytá rizika jsou například odcizení, živelné katastrofy, vandalství a jiná. Nabídka krytí rizik se již odvíjí od konkrétní pojišťovny. Předmětem pojištění mohou být vozidla všech kategorií, osobní, nákladní, motocykly nebo například autobusy. Klient si může havarijní pojištění uzavřít na principu All risk, kdy jsou pojištěny všechny druhy rizik nebo si jednotlivá pojištění rizik může složit dle svého uvážení.

3.10 Právní úprava pojišťovnictví a jeho regulace

Pojišťovnictví je řízeno právními předpisy, státním dozorem a institucemi na ochranu pojištěných. Regulace v pojišťovnictví je podle zákona o pojišťovnictví a podle zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. Státní regulace je nad pojišťovnictvím z podstaty pojišťovací služby. Důvodem je nahodilost událostí a časová prodleva mezi zaplacením pojistného a jeho následnou výplatou. V rámci

časové prodlevy, která někdy může činit i několik desítek let, mohou nastat skutečnosti s negativním dopadem pro klienty pojišťovny, kdy pojišťovna není schopná hradit své závazky. Cílem regulace je tedy snaha snížit negativní dopady na klienty a jejich ochrana. Dalším cílem je zabezpečení stability odvětví pojišťovnictví a důvěryhodnosti konkrétních institucí a podpora transparentnosti při provozování pojišťovacích služeb [6].

Mezi právní předpisy, které se zabývají oblastí pojištění, zahrnujeme:

- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví,
- zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla,
- zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí,
- zákon č. 89/2012, občanský zákoník.

4 Charakteristika trhu s pojištěním motorových vozidel

4.1 Pojištění motorových vozidel v České republice

Pojištění motorových vozidel patří mezi neživotní pojištění. Pojištění vozidel zahrnuje povinné ručení a havarijní pojištění motorových vozidel. Povinné ručení je povinné ze zákona a je základní podmínkou k tomu, aby vozidlo mohlo být využíváno na veřejných komunikacích. Pojištění motorových vozidel je regulováno zákonem, zároveň musí splňovat i opatření vyplývající z evropské legislativy. Povinné ručení slouží k ochraně zdraví a majetku třetích osob, kterým byla způsobena škoda v souvislosti s provozem vozidla. Z povinného ručení jsou hrazeny primárně náklady na opravu poškozeného vozidla nebo například škody způsobené na zdraví poškozeného. Havarijní pojištění je naopak použito pro krytí nákladů viníka nehody dle sjednaných pojistných podmínek a krytých rizik.

4.1.1 Historický vývoj pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel

Zákonná podoba tohoto pojištění je z historie známá již od počátku devatenáctého století, kdy šla ruku v ruce s rozvojem automobilového průmyslu. Důležitým milníkem byl rok 1908, kdy byl vydán první automobilový zákon, který definoval osobu provozovatele vozidla. Dalším důležitým rokem byl rok 1932, kdy byl zaveden zákon o dopravě motorovými vozidly, který stanovil povinnost uzavření povinného ručení. Povinnost se vztahovala pouze na osoby samostatně výdělečně činné. Povinnost i pro další provozovatele přidal zákon o jízdě motorovými vozidly z roku 1935, kdy se povinnost uzavření povinného ručení vztahovala na všechna vozidla, která byla zapsána v rejstříku motorových vozidel. Výjimku měli uděleni řidiči vojenské služby a státní správy. Po komunistickém převratu v roce 1948 byly komerční pojišťovny znárodněny a povinné ručení bylo definováno zákonem tak, že bylo určeno, kdo se musí pojistit, jak, u koho a za kolik. Pojistná smlouva a všeobecné obchodní podmínky byly nahrazeny zákonem a nebyly individuálně sjednávány. Pojistné plnění nebylo shora limitováno a množství pojistného krytí bylo rozsáhlé. Výběr pojistného produktu a pojistitele (pojišťovny) nebyl na vůli majitele vozidla. Toto umožňovalo nízké správní náklady, protože nebylo nutné vydávat pojistky, protože dokladem o pojištění odpovědnosti byla státní poznávací značka. Dalším důležitým milníkem byl rok 1955, kdy byly stanoveny sazby pojistného, které byly zachovány až do začátku devadesátých let. Po roce 1989 byla stávající zákonná podoba

pojištění již nevyhovující. Problémem byl zejména vysoký deficit, který vznikl s nedostatečnými pojistnými sazbami a postupně rostl i tlak v souvislosti s evropskou integrací a harmonizací se systémem Evropské unie, kde fungovala povinně smluvní podoba zákonného pojištění. Změny nastaly v roce 2000, kdy vešel v platnost zákon č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, který změnil systém zákonného pojištění na povinně smluvní model, a tím bylo dosaženo kompatibility s legislativním rámcem Evropské unie. V rámci zákona č. 168/1999 Sb. byl ustanoven tzv. garanční fond pro případ úhrady škod, které jsou způsobeny nepojištěnými provozovateli vozidel. Garanční fond je tvořen členskými příspěvky jednotlivých pojišťoven. Stále však bylo nutné vyrovnat se s vysokým deficitem a obnovit tarifní rovnováhu. Cenová regulace byla ještě další tři roky po platnosti tohoto zákona zachována a byl ustanoven úzký cenový koridor pojistného. Po tomto období, v roce 2003, se začalo vytvářet konkurenční období. Zavedení povinně smluvního modelu dalo vzniknout novým, licencovaným pojistitelům. V souvislosti s tím vznikla Česká kancelář pojistitelů, která tyto pojistitele sdružuje a zároveň spravuje již zmíněný garanční fond. V roce 2014 vznikl fond zábrany škod, který sdružuje povinné části zisku pojišťoven jako garanční fond a který slouží jako jeden ze zdrojů financování pro integrovaný záchranný systém. Slouží například na nákup techniky potřebné pro činnost základních složek integrovaného záchranného systému. Fond zábrany škod je rovněž spravován kanceláří pojistitelů [19] [9].

4.2 Nejvýznamnější pojistitelé na trhu pojištění motorových vozidel

Na českém trhu působí celkem 54 subjektů, z toho je 30 tuzemských pojišťoven a 24 zahraničních. Největší pojišťovnou je Česká pojišťovna a.s., která má celkový podíl na trhu 22,3 %. Mezi další, významné, pojišťovny patří Kooperativa pojišťovna, a.s., Allianz pojišťovna, a. s., ČSOB pojišťovna, a. s., Generali pojišťovna a.s. a Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Těchto šest pojišťoven na trhu zaujímá podíl celkem 73,8 %. Tržní podíl je určován na základě celkového předepsaného pojistného, tedy odrazu výkonnosti dané pojišťovny. Na základě tohoto ukazatele je možné pojišťovny porovnávat a určit nejvýkonnější pojišťovnu. Tržní podíly pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném za 3. čtvrtletí roku 2017 jsou uvedeny v grafu č. 1. Jak již bylo uvedeno výše, na prvním místě je s podílem 22,3 % umístěna Česká pojišťovna a.s., v absolutní částce

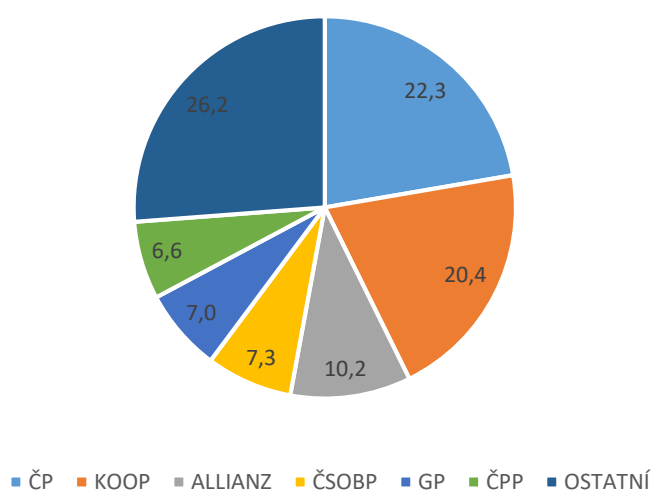
se jedná celkem o předepsané pojistné ve výši 20 737 292 tis. Kč. Velikosti předepsaného pojistného jednotlivých pojistitelů jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Předepsané pojistné za 3. čtvrtletí roku 2017 (v tis. Kč)

Pojišťovna	ČP	KOOP	ALLIANZ	ČSOBP	GP	ČPP	OSTATNÍ
Pojistné	20 737 292	18 941 939	9 466 124	6 794 336	6 543 683	6 093 949	24 362 655

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Graf č. 1: Tržní podíly pojistitelů za 3. čtvrtletí roku 2017 (v %)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

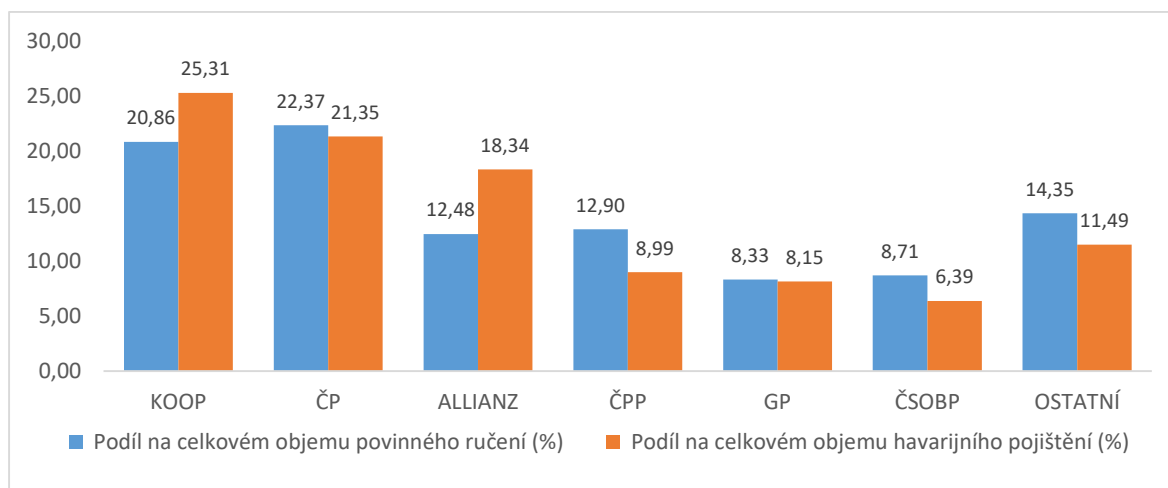
Co se týče celkového objemu předepsaného pojistného za pojištění motorových vozidel, tak zde je za třetí čtvrtletí roku 2017 zastoupena nejvíce pojišťovna Kooperativa, a.s. s celkovým tržním podílem ve výši 22,87 %. Celkové předepsané pojistné za havarijní pojištění a povinné ručení za třetí čtvrtletí roku 2017 činí 29 990 084 tis. Kč. Veškerá podkladová data jsou uvedena v tabulce č. 2 a v příloze č. 1. V grafu č. 2 jsou uvedeny tržní podíly jednotlivých pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném povinného ručení a havarijního pojištění za 3. čtvrtletí roku 2017. Nejvyšší podíl na celkovém předepsaném pojistném povinného ručení má Česká pojišťovna a.s. a to ve výši 22,37 %. Kooperativa pojišťovna, a.s. má nejvyšší podíl na celkovém předepsaném pojistném havarijního pojištění a to ve výši 25,31 %.

Tabulka č. 2: Předepsané pojistné pojištění vozidel za 3. čtvrtletí roku 2017 (v tis. Kč)

Pojišťovna	Povinné pojištění	Havarijní pojištění	Celkem
KOOP	3 424 479	3 434 412	6 858 891
ČP	3 672 736	2 897 059	6 569 795
ALLIANZ	2 048 702	2 488 522	4 537 224
ČPP	2 118 654	1 219 708	3 338 362
GP	1 368 375	1 105 425	2 473 800
ČSOBP	1 429 349	866 741	2 296 090
OSTATNÍ	2 356 924	1 558 998	3 915 922
Celkem	16 419 219	13 570 865	29 990 084

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Graf č. 2: Tržní podíly pojišťoven v pojištění vozidel (v %)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Česká pojišťovna a.s.

Česká pojišťovna a.s je univerzální pojišťovna, která poskytuje služby v oblasti životního i neživotního pojištění pro malé, střední i velké klienty z různých oblastí. Česká pojišťovna a.s. má tradici již od roku 1827 a jedná se o největší pojišťovnu na českém trhu. Tržní podíl objemu předepsaného smluvního pojistného na domácím trhu za třetí čtvrtletí roku 2017 činí 22,3 %. Až do roku 1991 si Česká pojišťovna a.s udržovala monopolní postavení na československém trhu. Po roce 1991 byl trh otevřen a vznikly další konkurenční pojišťovny. V roce 1992 proběhla privatizace pojišťovny a vznikla společnost

Česká pojišťovna a.s. Do té doby se jednalo o Českou státní pojišťovnu. V roce 1996 vstoupila Česká pojišťovna a.s. do finanční skupiny PPF Petra Kellnera. Významným milníkem pro tuto finanční skupinu byl rok 2008, kdy PPF a Generali vytvořily společný holdingový podnik Generali PPF Holding, který spojil pojišťovací a s nimi spojené aktivity obou skupin v regionu střední a východní Evropy. V lednu 2013 však finanční skupina PPF prodala část svého podílu (24 %) italské Generali Group a v roce 2016 byla dokončena další část odkupu a Generali se tak stala stoprocentním vlastníkem holdingu a došlo k přejmenování holdingového podniku na Generali CEE Holding B. V., jehož je Česká pojišťovna a.s. součástí [20].

Kooperativa pojišťovna, a.s.

Kooperativa pojišťovna, a.s. rovněž patří do skupiny univerzálních pojišťoven a nabízí široký sortiment služeb z oblasti životního i neživotního pojištění. Tržní podíl objemu předepsaného smluvního pojistného na domácím trhu za třetí čtvrtletí roku 2017 činí 20,4 %. Kooperativa pojišťovna, a.s. je na trhu od roku 1992 a je součástí Vienna Insurance Group (VIG). Jedná se o jednoho z předních pojišťovacích koncernů v zemích střední a východní Evropy. Dalšími členy koncernu jsou Pojišťovna České spořitelny, a.s. a Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. VIG sdružuje přibližně 50 pojišťoven ve 25 zemích a s přibližně 25 000 zaměstnanců [21].

Allianz pojišťovna, a.s.

Allianz pojišťovna, a.s. je na trhu od roku 1993 a je součástí pojišťovacího koncernu Allianz Group, který působí ve více než 70 zemích světa. Tržní podíl objemu předepsaného smluvního pojistného na domácím trhu za třetí čtvrtletí roku 2017 činí 10,2 % a je tak třetí největší pojišťovnou u nás. Allianz pojišťovna, a.s. nabízí rozmanité produkty z oblastí životního i neživotního pojištění, zabývá se pojištěním majetku a odpovědnosti, penzijním spořením, cestovním pojištěním a například golfovým pojištěním. Golfové pojištění je specifickým druhem pojištění odpovědnosti za škodu, kdy pojišťovna hradí škodu

v případech, kdy je např. hrou pojištěného omylem způsobena škoda na majetku nebo zdravotní újma. Dále se pojištění vztahuje na krádež a poškození golfového vybavení. Mimo Allianz pojišťovnu, a.s. existuje i Allianz penzijní společnost, a.s., která vznikla v roce 2013 transformací Allianz penzijního fondu [22].

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.

Česká podnikatelská pojišťovna je dalším druhem univerzální pojišťovny. Nabízí produkty jak z oblasti životního, tak i neživotního pojištění a na českém pojistném trhu působí od roku 1995. Tržní podíl objemu předepsaného smluvního pojistného na domácím trhu za třetí čtvrtletí roku 2017 činí 6,6 %. Významnou roli hraje v oblasti pojištění vozidel a to zejména v oblasti povinného ručení, kde se tržním podílem 12,90 % řadí na třetí místo. ČPP je od roku 2005 součástí pojišťovacího koncernu Vienna Insurance Group stejně jako Allianz pojišťovna, a.s. [23].

5 Analýza dosažených výsledků

5.1 Analýza pojistného trhu v České republice

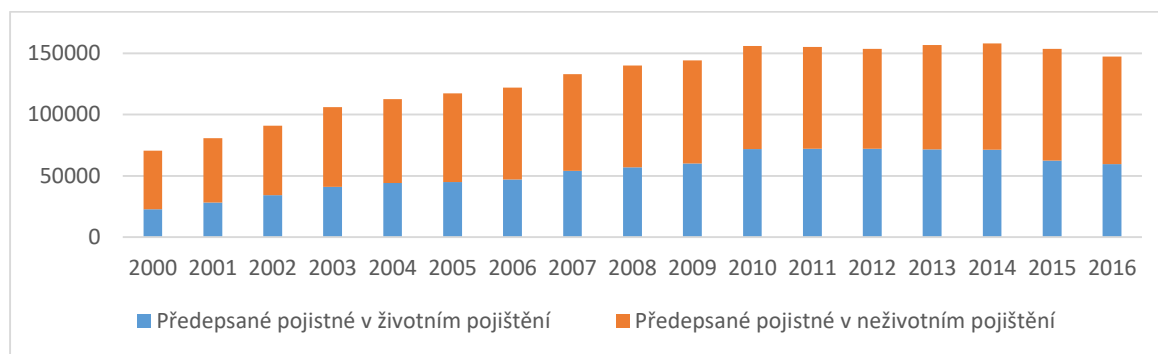
Hlavními ukazateli úrovně pojistného trhu jsou výše celkového předepsaného pojistného, výše vyplaceného pojistného plnění, škodovost a pojištěnost. Předepsané smluvní pojistné se dále dělí na pojistné v životním pojištění a v neživotním pojištění. Do životního pojištění zahrnujeme pojistné běžně placené, jednorázově placené, spojené s existující běžně placenou smlouvou a samostatně jednorázově placené. Do neživotního pojištění zahrnujeme pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, havarijní pojištění, podnikatelská pojištění, retailová majetková pojištění a odpovědnostní pojištění. Data pro analýzu byla použita z výročních zpráv České asociace pojišťoven (dále jen ČAP). Od roku 2011 ČAP pro výpočet předepsaného pojistného používá rozdílnou metodiku, která byla zavedena z důvodu reálnějšího zobrazení pojištění. Tato nová metodika provádí výpočet na bázi 10 let. Pro účely této práce byly použity standardní hodnoty předepsaného pojistného dle českých účetních standardů a datovým zdrojem byla Česká národní banka (dále jen ČNB).

Předepsané pojistné

Předepsané pojistné a jeho vývoj je jedním z nejdůležitějších ukazatelů úrovně pojistného trhu. Pomocí výše předepsaného pojistného je možné charakterizovat výkonnost pojistného trhu. Na základě tohoto ukazatele je zároveň možná porovnatelnost jednotlivých pojišťoven. Předepsaným pojistným je vyjádřena cena za poskytnutí pojistné ochrany. Zdrojová data pro celkové předepsané pojistné jsou uvedena v příloze č. 2. Časová řada je sledována od roku 2010 do roku 2016. Vývoj předepsaného pojistného měl až do roku 2010 stoupající tendenci, což je patrné z grafu č. 3, kde je zachycen vývoj předepsaného pojistného za jednotlivé roky. Předepsané pojistné je v grafu č. 3 rozděleno na pojistné z životního a neživotního pojištění. Nejnižší předepsané pojistné bylo v roce 2000, kdy činilo 70 589 mil. Kč. V roce 2003 došlo oproti roku 2002 k vysokému zvýšení. Zvýšení bylo o 15 012 mil. Kč na celkovou úroveň 105 934 mil. Kč. Nárůst v roce 2003 byl způsoben příznivým vnějším ekonomickým prostředím. Např. hrubý domácí produkt se v roce 2003 zvýšil o 3,1 % a tento výsledek byl nejlepší za předchozí 3 roky. Od roku 2004 do roku 2009 byly meziroční přírůstky nižší, průměrně činily 6 369 mil. Kč. Toto bylo zapříčiněno

zejména vstupem ČR do EU a zvýšením konkurence na jednotném evropském pojistném trhu. Druhým nejvyšším zaznamenaným růstem byl přírůstek ve výši 11 850 mil. Kč v roce 2010 oproti roku 2009 na celkových 155 998 mil. Kč. V tomto období již docházelo ke stabilizaci hospodářské situace po hospodářské krizi v roce 2008. Výrazné zvýšení zaznamenalo životní pojištění. Od roku 2011 do roku 2016 docházelo již ke snižování celkového předepsaného pojistného a to v průměru o 1 463 mil. Kč ročně.

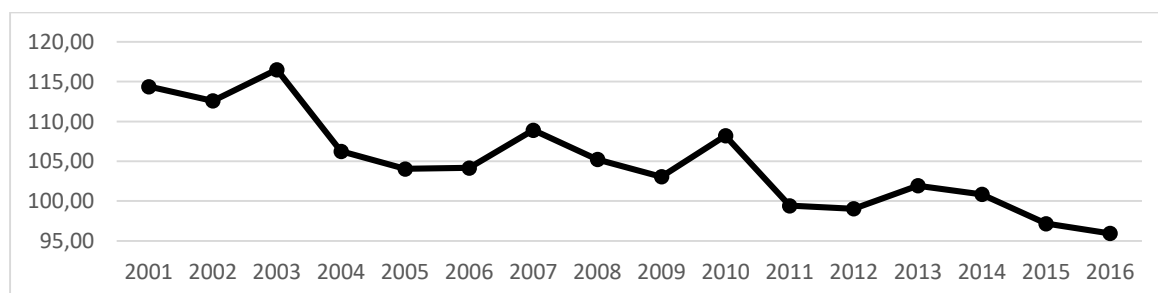
Graf č. 3: Vývoj celkového předepsaného pojistného (v mil. Kč)

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Meziroční tempa růstu celkového předepsaného pojistného jsou zachycena v grafu č. 4. Od roku 2000 do roku 2003 bylo zaznamenáno vysoké tempo růstu, kdy průměrný přírůstek činil 14,49 % za rok. Od roku 2004 se meziroční přírůstky snižovaly a růst předepsaného pojistného se zpomaloval. Průměrný meziroční přírůstek za období od roku 2004 do roku 2010 činil 5,68 %. Změna přichází v roce 2011, kdy došlo poprvé ke stagnaci. Toto období trvalo až do roku 2016 s mírnými výkyvy z let 2013 a 2014. Průměrné tempo růstu od roku 2011 do roku 2016 činilo 99,04 %.

Graf č. 4: Tempo růstu celkového předepsaného pojistného (v %)

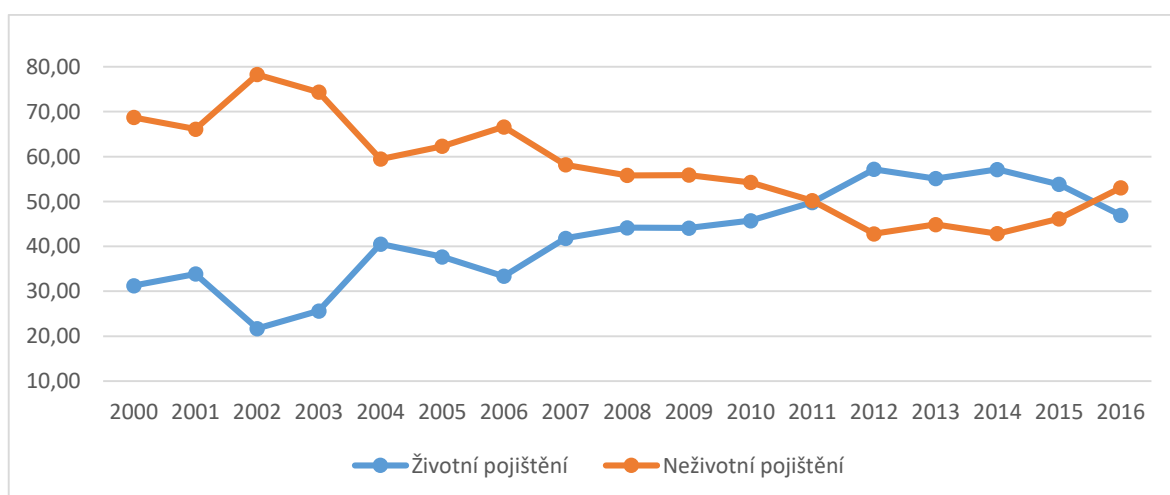
Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Podíl životního a neživotního pojištění na celkovém předepsaném pojistném

Podíly životního a neživotního pojištění na celkovém předepsaném pojistném jsou uvedeny v příloze č. 3 a v grafu č. 5. Podíl neživotního pojištění se od roku 2010 postupně snižoval z původních 67,74 % na 59,52 % v roce 2016. U životního pojištění byl trend opačný. Podíl se zvyšoval z původních 32,26 % v roce 2010 na 40,48 % v roce 2016. Toto rozvržení životního a neživotního pojištění není v rámci zemí Evropské unie obvyklé. V zahraničí, zejména však ve vyspělých západních zemích, je obvyklý poměr opačný, tedy 60 % pro životní pojištění a 40 % pro neživotní pojištění. Postupný růst podílu životního pojištění do roku 2012 byl způsoben zejména daňovou podporou státu. Růst byl způsoben i vyšším zájmem v souvislosti s investičními fondy neboli investičním životním pojištěním. K nejvyššímu přiblížení podílů životního a neživotního pojištění došlo v roce 2012, kdy byl rozdíl mezi podíly 6 procentních bodů. Od roku 2013 však dochází k postupnému oddalování podílů. V roce 2015 došlo ke skokovému rozdělení podílů na devatenáct procentních bodů z původních devíti v roce 2014. V tomto období se již investiční životní pojištění navýšilo jen nepatrně a to v absolutní částce o 56 mil. Kč. Zároveň výrazně klesla hodnota podílu předepsaného pojistného pro případ dožití a smrti, a to z 18,8 % na 15,4 %. U neživotního pojištění tvoří nejvýznamnější část pojištění motorových vozidel, které se zvyšuje, zároveň v rámci neživotního pojištění roste zájem o segment podnikatelských pojištění.

Graf č. 5: Podíl životního a neživotního pojištění předepsaném pojistném (v %)

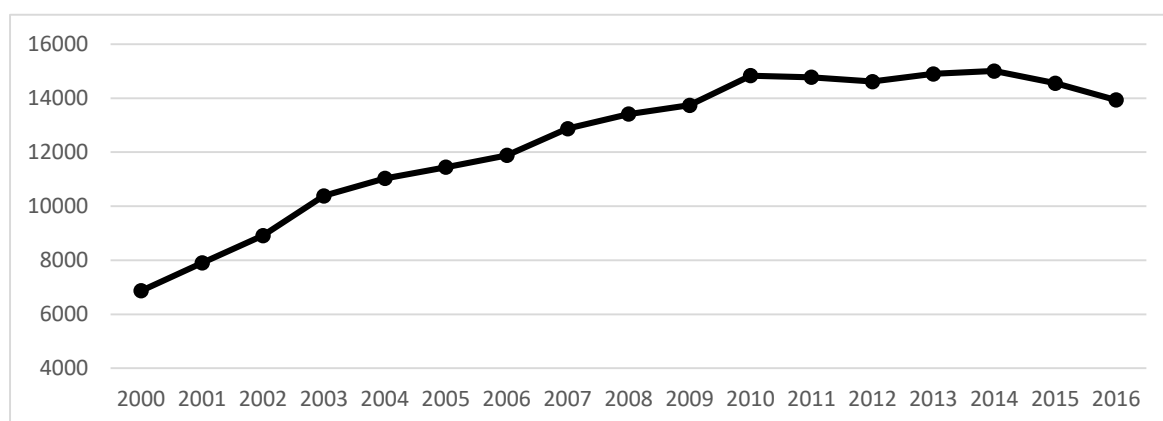

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Průměrné předepsané pojistné na jednoho obyvatele

Ukazatel průměrného předepsaného pojistného na jednoho obyvatele vyjadřuje objem pojistného, které musí klienti pojišťoven uhradit. Výše závisí jednak na vývoji počtu obyvatel, tak na vývoji celkového předepsaného pojistného. Z grafu č. 6 je patrné, že trend byl rostoucí až do roku 2010. Průměrné tempo růstu za toto období činilo 108,00 %, tedy meziroční růst o 8,00 %. Průměrné pojistné na jednoho obyvatele od roku 2000 do roku 2010 vzrostlo z 6 872 Kč na 14 833 Kč, tedy celkem o 115,85 %. Pokles nastal v letech 2011 až 2012 a to s ohledem na proběhlou finanční krizi. Po tomto poklesu následoval růst v letech 2013 a 2014. Pokles předepsaného pojistné znovu nastal v roce 2015. Toto bylo způsobeno zejména poklesem zájmu o životní pojištění. Průměrné tempo růstu za celou časovou řadu je 104,52 %, tedy růst o 4,52 % ročně. Podkladová data jsou uvedena v příloze č. 4.

Graf č. 6: Průměrné předepsané pojistné na 1 obyvatele v ČR (v Kč)

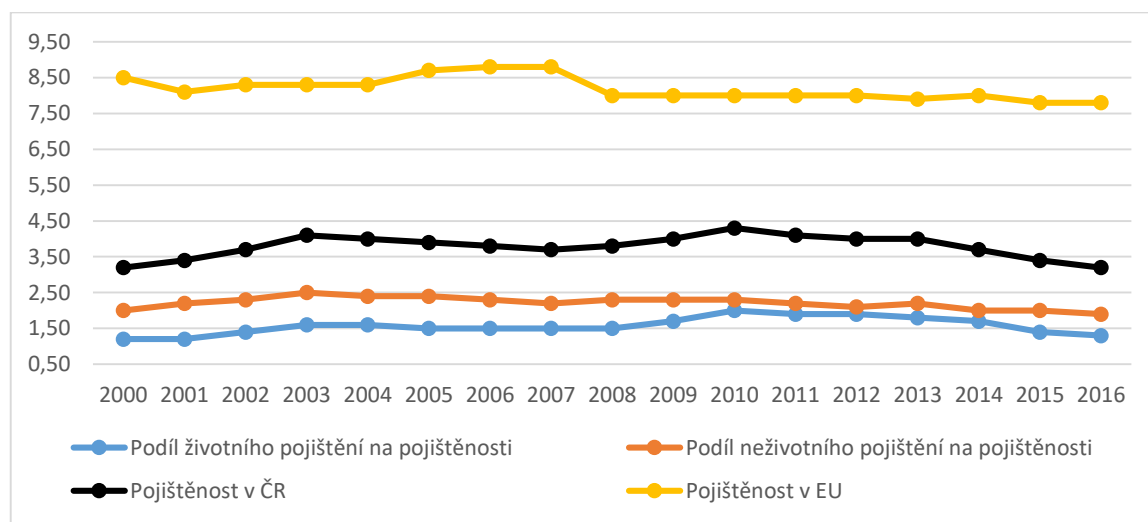
Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Pojištěnost

Pojištěnost je dalším ukazatelem úrovně pojistného trhu. Jedná se o mezinárodně uznávaný a používaný ukazatel, který vyjadřuje poměr hodnoty hrubého předepsaného pojistného a hodnoty hrubého domácího produktu v běžných cenách v daném roce. Ukazatel se vyjadřuje v procentech. Jeho význam je možné interpretovat tak, že čím vyšší hodnota pojištěnosti, tím rozvinutější je pojistný trh [23]. Podkladová data jsou uvedena v příloze č. 5. Vývoj pojištěnosti za období od roku 2010 až do roku 2016 je uveden v grafu č. 7. Hodnota pojištěnosti byla v průměru za sledované období ve výši 3,81 %. Pojištěnost v roce 2000 začala ve výši 3,20 % a na konci sledované řady, v roce 2016, činila opět 3,20 %.

Pojištěnost od roku 2000 do roku 2003 vzrostla na 4,10 %. Od roku 2004 do roku 2007 pak klesla a průměrně za toto období činila 3,85 %. Příčinou snížení pojištěnosti v těchto letech bylo, že růst HDP byl rychlejší než růst předepsaného pojistného. Nárůst pojištěnosti byl následně ještě v letech 2008 až 2010 a od roku 2011 pojištěnost klesala. Ve srovnání s pojištěním EU je ČR na dvojnásobně nižší úrovni.

Graf č. 7: Pojištěnost (v %)

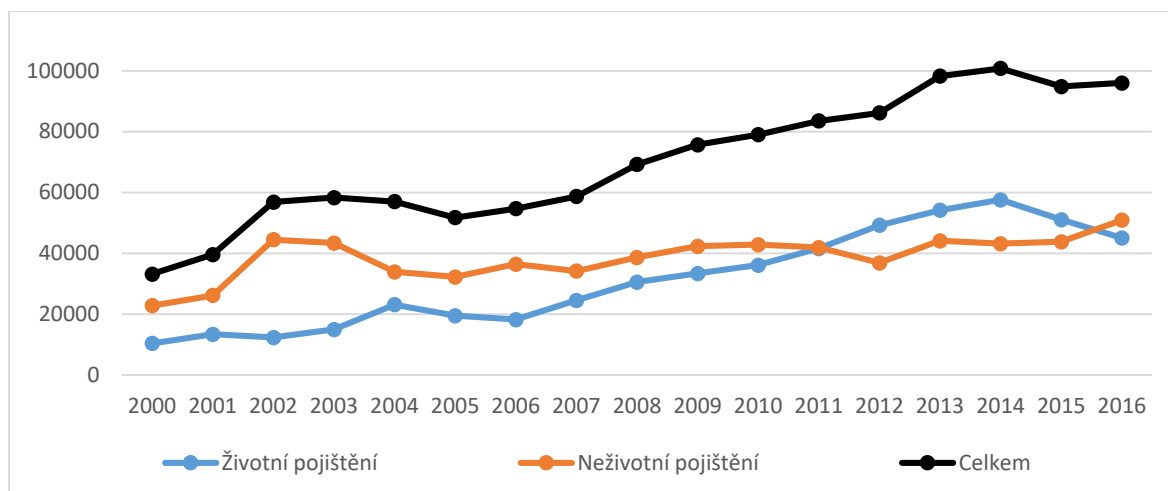

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Pojistné plnění

Vývoj vyplaceného pojistného plnění je vyjádřen v příloze č. 6 a v grafu č. 8. V roce 2000 činilo vyplacené pojistné plnění 33 211 mil. Kč, v roce 2016 pak 96 021 mil. Kč, jeho výše se téměř ztrojnásobila. Průměrná výše vyplaceného pojistného plnění od roku 2010 do roku 2016 činila 70 231 mil. Kč. Výši vyplaceného pojistného plnění v oblasti neživotního pojištění výrazně ovlivňují meteorologické výkyvy. Vysoký nárůst výplaty pojistného plnění byl v roce 2002, kdy Českou republiku zasáhly mohutné záplavy. Absolutní přírůstek v roce 2002 činil 17 247 mil. Kč oproti roku 2001. V roce 2003 docházelo k došetřování pojistných událostí, takže výplata pojistného plnění zůstala na vysoké úrovni. K poklesu došlo až v letech 2004 až 2005 a to celkem o 6 621 mil. Kč oproti roku 2003. Od roku 2006 až do roku 2016 vyplacené pojistné plnění rostlo a průměrně činilo 81 556 mil. Kč. Výraznější zlom nastal v roce 2013, kdy došlo k meziročnímu růstu o 12 144 mil. Kč z důvodu dalších povodní.

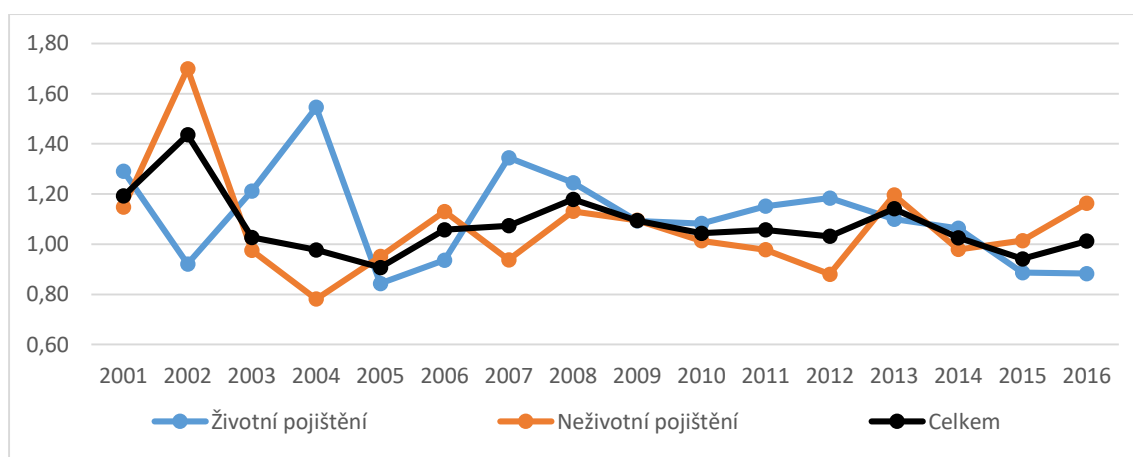
Graf č. 8: Vyplacená pojistná plnění (v mil. Kč)

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Koeficienty růstu jsou zachyceny v grafu č. 9. Podkladová data jsou uvedena v příloze č. 7. Vyplacené pojistné plnění mělo v průměru stoupající tendenci. Průměrné tempo růstu za celé sledované období činilo 106,86 %, tedy růst o 6,86 % ročně. Koeficient růstu u neživotního pojištění byl nejvyšší v roce 2002 a činil 1,699. Tento nárůst byl způsobem již zmiňovanými povodněmi, které se nejvíce odrazily v oblasti neživotního pojištění. Od roku 2006 až do roku 2016 byl trend rostoucí s průměrným tempem růstu 105,78 %.

Graf č. 9: Koeficienty růstu vyplaceného pojistného plnění.

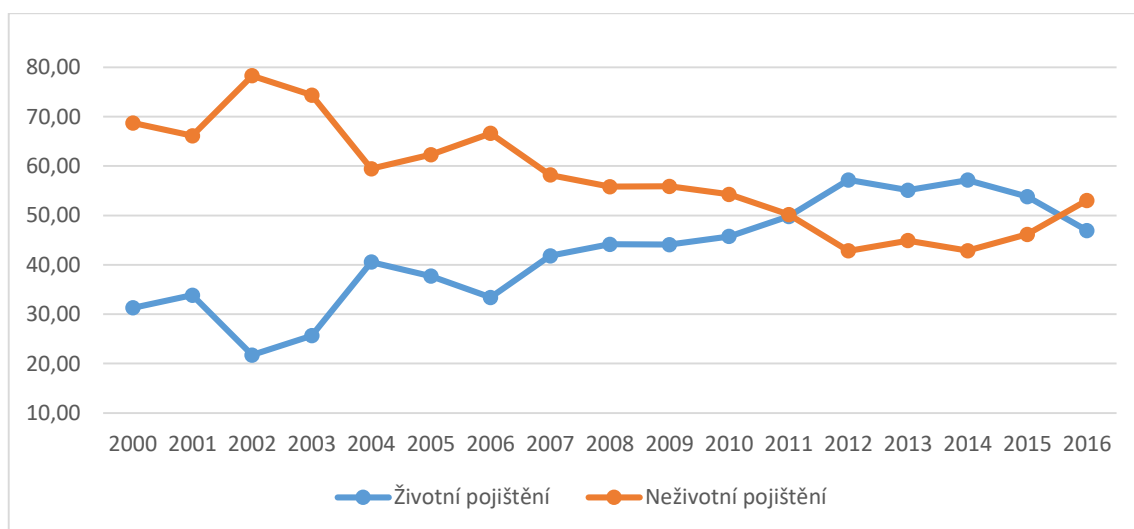

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Podíly životního a neživotního pojištění na vyplaceném pojistném plnění

V grafu č. 10 jsou znázorněny průběhy podílů výplat pojistného plnění pro životní a neživotní pojištění. Až do roku 2010 převyšovaly výplaty v rámci neživotního pojištění. Podíly se postupně sblížovaly a v roce 2011 rozdíl podílů činil 0,39 procentního bodu. Od roku 2012 do roku 2015 převládalo v podílu vyplacených pojistných plnění pojištění životní. Podíl vyplaceného životního pojištění se od roku 2000 do roku 2012 postupně zvyšoval z 31,27 % na 57,18 %. Podíl neživotního pojištění měl opačnou tendenci. Od roku 2010 se snižoval z 98,73 % na 42,82 % v roce 2012. Od roku 2013 se podíly střídavě přibližují a oddalují.

Graf č. 10: Podíl vyplaceného pojistného plnění (v %)

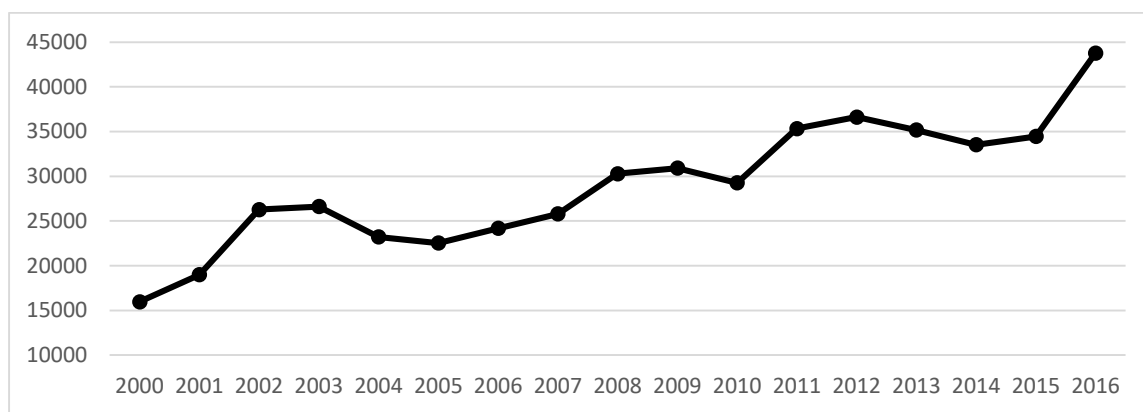
Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost

Průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost je dalším ukazatelem, kterým je možné hodnotit úroveň pojistného trhu. Podkladová data jsou uvedena v příloze č. 8. Celkový počet vyřízených pojistných událostí v roce 2000 byl 2 079 784 kusů, v roce 2016 pak 2 193 067. Průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost za období od roku 2000 do roku 2016 činilo 28 996 Kč. Od roku 2000 do roku 2003 hodnota vyplaceného pojistného plnění rostla. V letech 2002 až 2003 to bylo způsobeno již zmíněnými rozsáhlými povodněmi. Následně v letech 2004 až 2005 docházelo k poklesu. Nárůst byl od roku 2006 až do roku 2012, kdy průměrné vyplacené pojistné plnění činilo

30 344 Kč. Jediný pokles v tomto období byl v roce 2010 a činil 5,3 % oproti předchozímu období. V letech 2013 až 2014 docházelo k poklesu vyplaceného pojistného plnění na jednu pojistnou událost z důvodu nárůstu jejich počtu. Nárůst byl od roku 2012 do roku 2014 o 27 %. Od roku 2015 docházelo opět k nárůstu vyplaceného pojistného plnění na jednu pojistnou událost až na hodnotu 43 784 Kč z roku 2016. Průměrný koeficient růstu činil 1,065, tedy meziroční nárůst o 6,51 %. V grafu č. 11 je zobrazen vývoj průměrně vyplaceného pojistného plnění na jednu pojistnou událost.

Graf č. 11: Průměrně vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost (v Kč)

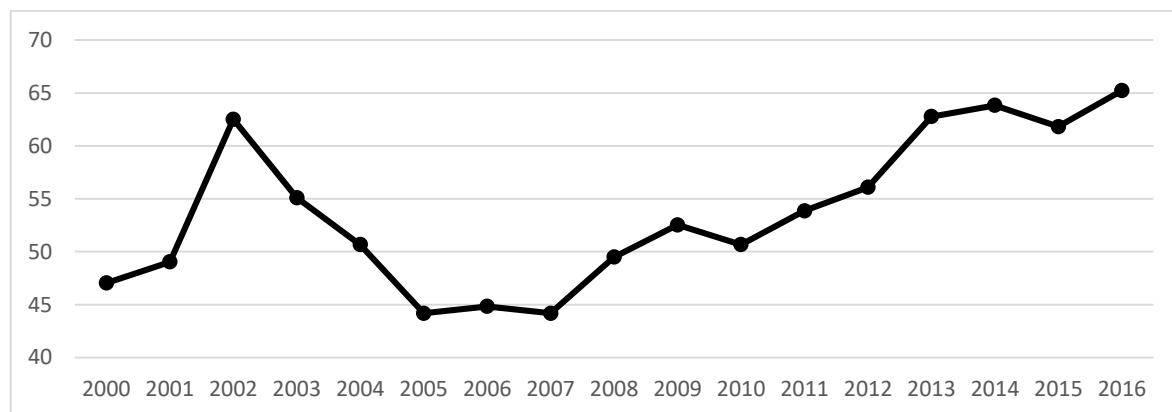
Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Škodovost

Škodovost je dalším důležitým ukazatelem úrovně pojistného trhu. Vyjadřuje poměr mezi objemem poskytnutého pojistného plnění a objemem předepsaného pojistného. Vyjadřuje se v procentech. Hodnoty škodovosti jsou uvedeny v příloze č. 9 a její vývoj je uveden v grafu č. 12. Škodovost v roce 2000 činila 47 % a v roce 2016 byla ve výši 65 %. Výrazný výkyv byl v roce 2002, kdy hodnota škodovosti vzrostla na 63 %. Vzrůst byl opět způsoben rozsáhlými povodněmi, kdy vzrostl celkový objem vyplaceného pojistného plnění i celkové předepsané pojistné. Od roku 2003 do roku 2007 škodovost postupně klesala na hodnotu 44 %. Od roku 2008 měla škodovost již stoupající tendenci s drobnými výkyvy v roce 2010 a v roce 2015. Rostoucí tendence byla z toho důvodu, že celkem vyplacené pojistné plnění rostlo rychleji, než předepsané pojistné a toto je pro pojistitele nežádoucí jev. Zvyšování škodovosti je rovněž možné vysvětlit častějšími výskyty meteorologických jevů, jako jsou záplavy či vichřice a tím rostoucími pojistnými plněními. Pojistitelé také nabízejí

i kvalitnější pojistné produkty s větším pojistným krytím a to i s ohledem na rostoucí majetky klientů.

Graf č. 12: Škodovost (v %)

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

5.2 Analýza pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel

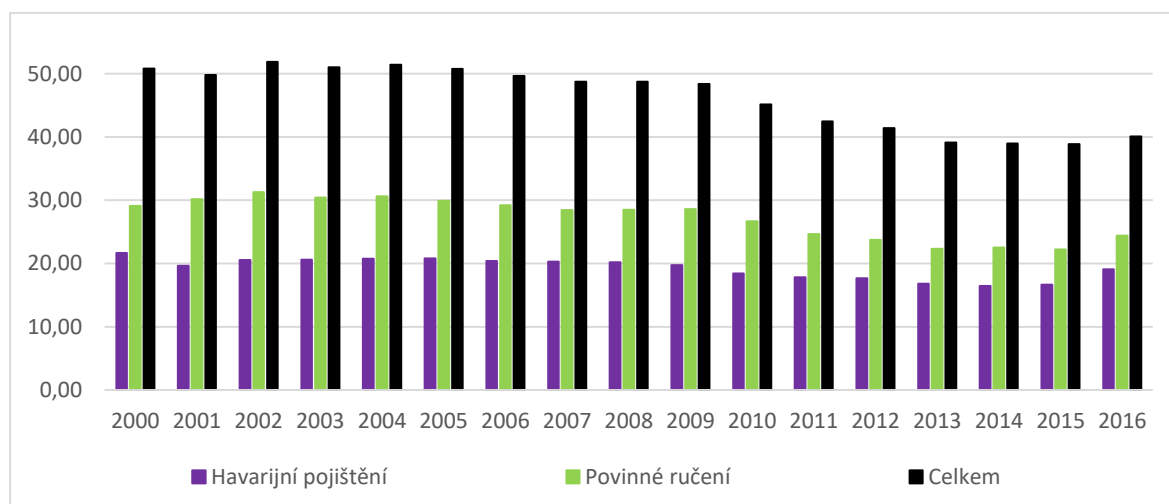
Pojistný trh s pojištěním motorových vozidel zahrnuje povinné ručení a havarijní pojištění. Pojištění vozidel je součástí neživotního pojištění a je jeho nejvýznamnější složkou. Analýza pojistného trhu byla provedena na základě dat, která zveřejňuje ČAP a z výročních zpráv jednotlivých pojistitelů. Časové řady jsou tvořeny ročními daty za období od roku 2000 do roku 2016.

5.2.1 Předepsané pojistné

Velikost předepsaného pojistného havarijního pojištění a povinného ručení a jejich podíly na neživotním pojištění jsou uvedeny v přílohách č. 10 a č. 11. Podíly povinného ručení a havarijního pojištění na neživotním pojištění jsou uvedeny v grafu č. 13. Od roku 2000 do roku 2009 byl průměrný podíl pojištění motorových vozidel na neživotním pojištění ve výši 50,12 %. Od roku 2010 do roku 2015 se tento podíl snížil a v průměru činil 41,00 %. Pokles od roku 2010 byl způsoben zejména cenami havarijního pojištění a povinného ručení, které byly snižovány z důvodu vysoké konkurence na pojistném trhu a ceny byly mnohdy až za hranicí ekonomické únosnosti. Bylo to i v souvislosti s proběhlou finanční krizí v roce 2008, kdy došlo ke změně ekonomické situace a došlo i ke snižování průměrných cen nových

automobilů. První růst přišel v roce 2016, kdy podíl činil 43,49 %. Pojištění vozidel i přes pokles podílu od roku 2010 zůstává nejvýznamnější složkou neživotního pojištění.

Graf č. 13: Podíly pojištění motorových vozidel na neživotním pojištění (v %)

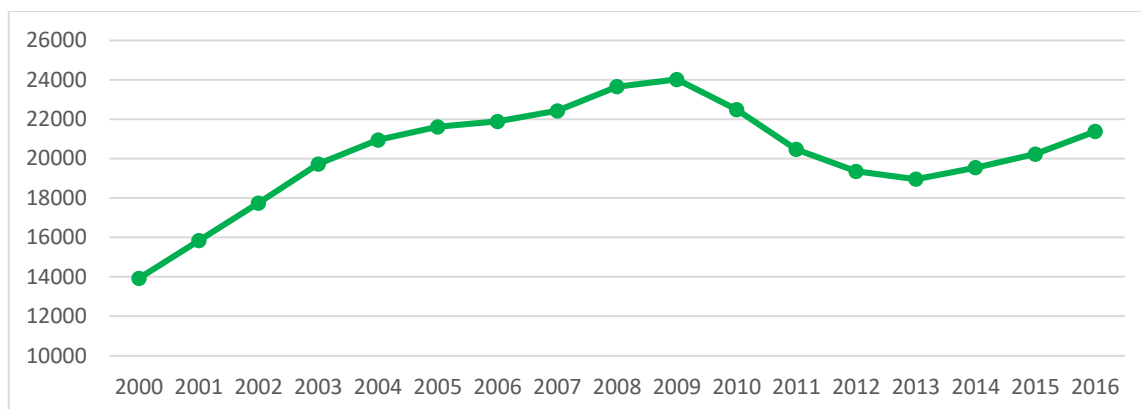
Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Povinné ručení

Vývoj předepsaného pojistného pro povinné ručení byl až do roku 2009 rostoucí. Předepsané pojistné pro povinné ručení v roce 2000 činilo 13 928 mil. Kč a do roku 2009 se zvýšilo o 10 089 mil. Kč na celkových 24 017 mil. Kč. Průměrné tempo růstu za toto období činilo 106,24 %, tedy meziroční přírůstek o 6,24 %. Od roku 2010 do roku 2013 předepsané pojistné pro povinné ručení klesalo. Předepsané pojistné v roce 2013 činilo 18 960 mil. Kč a dostalo se téměř na hodnotu z roku 2002, kdy činilo 17 747 mil. Kč. Od roku 2014 do konce sledovaného období docházelo k nárůstu. Celkově předepsané pojistné povinného ručení od roku 2000 do roku 2016 vzrostlo o 54 % z 13 928 mil. Kč na celkových 21 380 mil. Kč. Růst je zejména ovlivněn stále rostoucím počtem motorových vozidel. Vývoj předepsaného pojistného pro povinné ručení je zachycen v grafu č. 14.

Graf č. 14: Vývoj předepsaného pojistného pro povinné ručení (v mil. Kč)

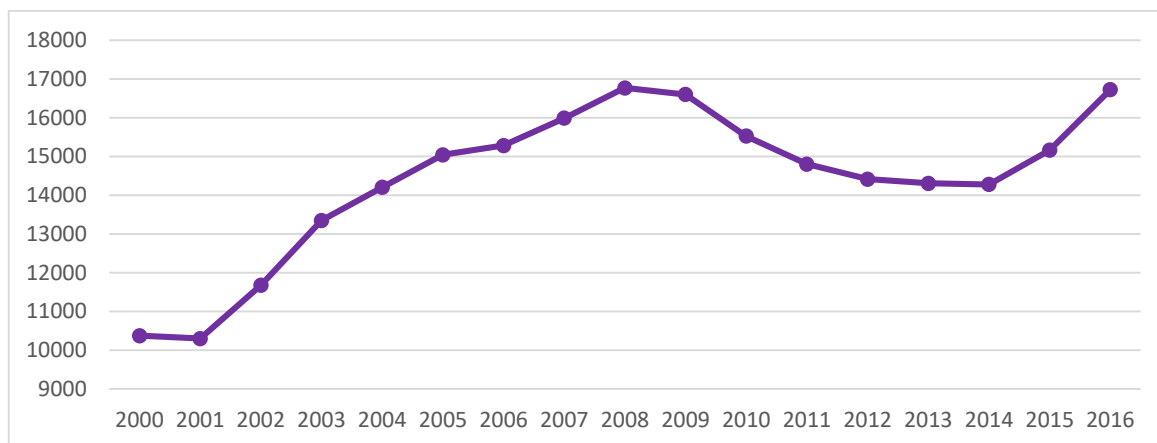

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Havarijní pojištění

Vývoj předepsaného pojistného pro havarijní pojištění mezi roky 2000 a 2016 měl podobný průběh jako vývoj u povinného ručení a je zachycen na grafu č. 15. Předepsané pojistné havarijního pojištění rostlo od roku 2000 až do roku 2008. V roce 2000 činilo 10 371 mil. Kč a do roku 2008 se zvýšilo o 6 396 mil. Kč na úroveň 16 767 mil. Kč. Průměrné tempo růstu za toto období činilo 106,19 %, tedy meziroční růst o 6,19 %. Od roku 2009 až do roku 2014 mělo předepsané pojistné klesající tendenci. Od roku 2015 mělo předepsané pojistné rostoucí tendenci. Nárůst v roce 2016 oproti roku 2000 byl o 61,3 %.

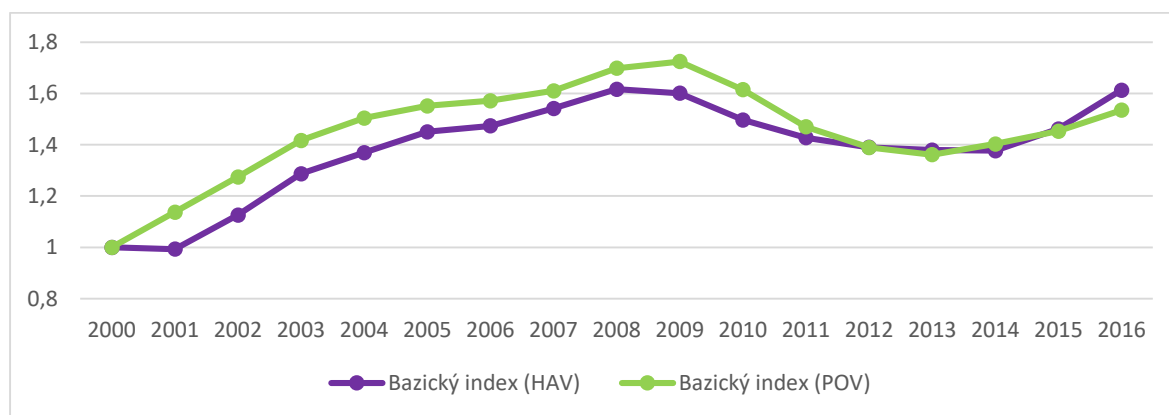
Graf č. 15: Vývoj předepsaného pojistného pro havarijní pojištění (v mil. Kč)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

V grafu č. 16 jsou znázorněny průběhy bazických indexů předepsaných pojistných povinného ručení a havarijního pojištění. Vývoje obou druhů pojištění měly téměř totožný průběh od základního období roku 2000. Podkladová data jsou uvedena v přílohách č. 10 a č. 11. Z grafu je patrný rostoucí trend do roku 2009, kdy se obě složky zvýšily o více než 60 % oproti roku 2000. Od roku 2010 do roku 2013 docházelo ke snižování nárůstu u obou druhů pojištění. Změna přišla v období od roku 2014 do roku 2016, kdy došlo ke zvýšení.

Graf č. 16: Bazické indexy předepsaného pojistného pojištění vozidel

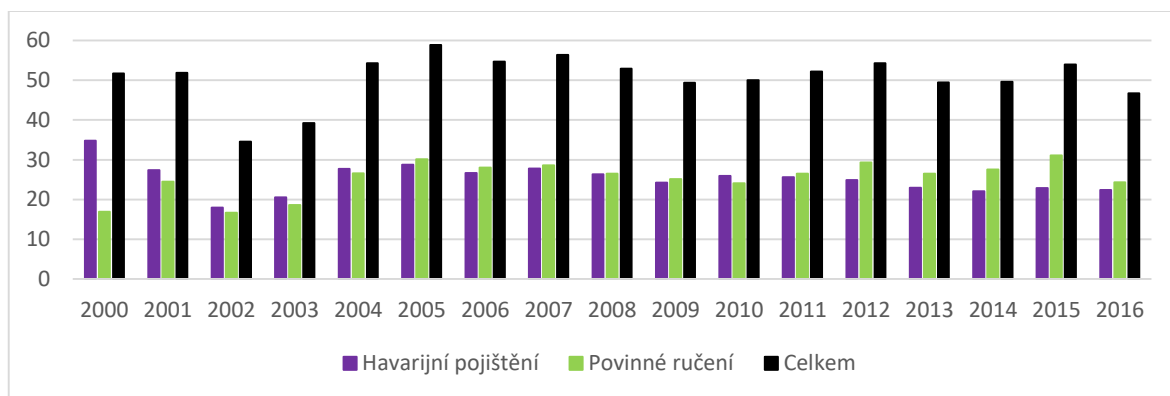

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

5.2.2 Vyplacená pojistná plnění

Podkladová data pro vyplacená pojistná plnění povinného ručení a havarijního pojištění jsou uvedena v přílohách č. 12 a č. 13. V grafu č. 17 jsou znázorněny podíly vyplacených pojistných plnění havarijního pojištění a povinného ručení na celkovém vyplaceném pojistném plnění neživotního pojištění. Pojištění vozidel v průměru zaujímalo podíl 50,59 % na neživotním pojištění. Nejnižší podíl byl v roce 2002, kdy činil pouze 34,57 %. Tento pokles byl způsobem vysokým nárůstem celkového vyplaceného pojistného plnění v neživotním pojištění. Nárůst byl zapříčiněn záplavami v roce 2002. Toto snížení pokračovalo i v roce 2003, kdy podíl činil 39,18 %. V roce 2003 stále docházelo k došetřování pojistných událostí. Od roku 2004 do roku 2016 podíl činil v průměru 52,51 %. Rozložení povinného ručení a havarijního pojištění bylo v průměru okolo 25 % pro každé z nich. Průměrný rozdíl mezi nimi byl 1,23 procentního bodu.

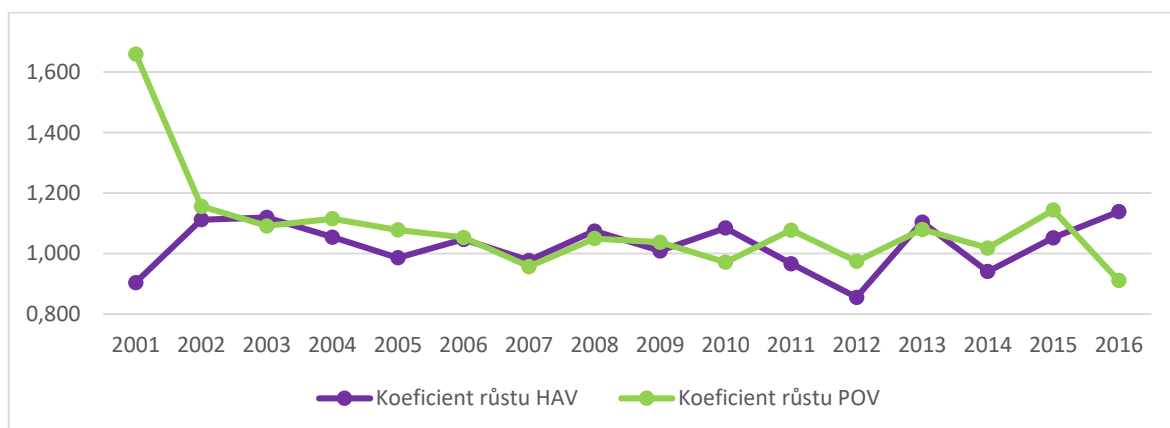
Graf č. 17: Podíly vyplaceného pojistného plnění pojištění vozidel (v %)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

V grafu č. 18 jsou znázorněny koeficienty růstu vyplacených pojistných plnění pro havarijní pojištění a povinné ručení. V roce 2001 byl zaznamenán vysoký skok u vyplaceného povinného ručení. Nárůst byl o 65,95 % z částky 3 859 mil. Kč z roku 2000 na částku 6 405 mil. Kč. Změna byla zejména z důvodu nové legislativy. Pojišťovny se tak vyrovnaly s přechodem od zákonné podoby pojištění na povinně smluvní podobu povinného ručení. U havarijního pojištění nastal nejvýraznější skok v roce 2012, kdy se pojistné plnění snížilo o 1 560 mil. Kč oproti roku 2011 na částku 9 191 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu vyplaceného pojistného plnění u povinného ručení činil 1,076, tedy meziroční růst o 7,56 %. U havarijního pojištění byl průměrný koeficient růstu 1,023, tedy meziroční růst o 2,29 %.

Graf č. 18: Koeficienty růstu vyplaceného pojistného plnění pojištění vozidel

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

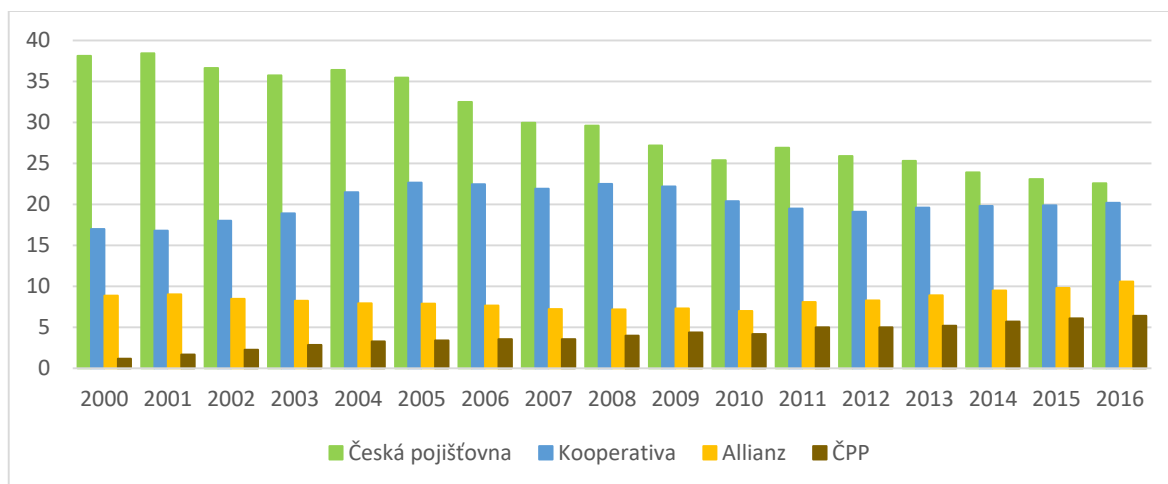
5.3 Porovnání vybraných ukazatelů největších pojistitelů

Druhá část analýzy pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel se zabývá vybranými ukazateli, kterými jsou celkové tržní podíly a objem předepsaného pojistného pro povinné ručení a havarijní pojištění největších pojistitelů. Mezi největší pojistitele v oblasti pojištění vozidel řadíme Českou pojišťovnu a.s., Kooperativu pojišťovnu, a.s., Allianz pojišťovnu, a.s. a Českou podnikatelskou pojišťovnu, a.s. Podkladová data byla získána z výročních zpráv jednotlivých pojistitelů a z výročních zpráv České kanceláře pojistitelů. Časová řada pro předepsané pojistné havarijního pojištění a povinného ručení je sledována od roku 2001 do roku 2016. Pojišťovna Kooperativa, a.s. nemá pro rok 2000 zveřejněny údaje o předepsaném pojistném pro pojištění vozidel, udává pouze celkový objem předepsaného pojistného v neživotním pojištění.

5.3.1 Celkové tržní podíly

Celkové tržní podíly jednotlivých pojistitelů jsou uvedeny v grafu č. 19 a podkladová data jsou uvedena v příloze č. 14. Jedná se o tržní podíly na celkovém předepsaném pojistném v životním a neživotním pojištění. Jedničkou na trhu je za celé sledované období Česká pojišťovna a.s. s průměrným podílem na trhu ve výši 30,18 %. Celkový podíl na trhu má u tohoto pojistitele klesající tendenci. Podíl klesl z hodnoty 38,12 % z roku 2000 na hodnotu 22,60 % z roku 2016. Průměrný koeficient růstu činil 0,968, tedy průměrné snížení podílu o 3,20 % ročně. Důvodem je zejména stále se zvyšující konkurence na pojistném trhu. Na druhém místě je Kooperativa pojišťovna, a.s. s průměrným tržním podílem předepsaného pojistného ve výši 20,14 % a průměrným koeficientem růstu 1,011. Udrží si mírné tempo růstu s přírůstkem 1,10 % ročně. Třetím největším pojistitelem je Allianz pojišťovna, a.s. s průměrným tržním podílem na trhu ve výši 8,36 % a koeficientem růstu rovněž 1,011, stejně jako Kooperativa pojišťovna, a.s. Dalším analyzovaným pojistitelem je Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. (dále jen ČPP). ČPP je, co se týče celkového tržního podílu, aktuálně na šestém místě po ČSOB pojišťovně, a.s. a Generali pojišťovně, a.s. Zaujímá však významné místo v oblasti pojištění motorových vozidel a proto je zahrnuta mezi zkoumané pojistitele. Podíl na trhu z roku 2016 činil 6,40 % a průměrně byl ve výši 3,99 %. Podíl na trhu se od roku 2000 do roku 2016 zvýšil téměř šestkrát.

Graf č. 19: Celkové tržní podíly pojišťoven (v %)

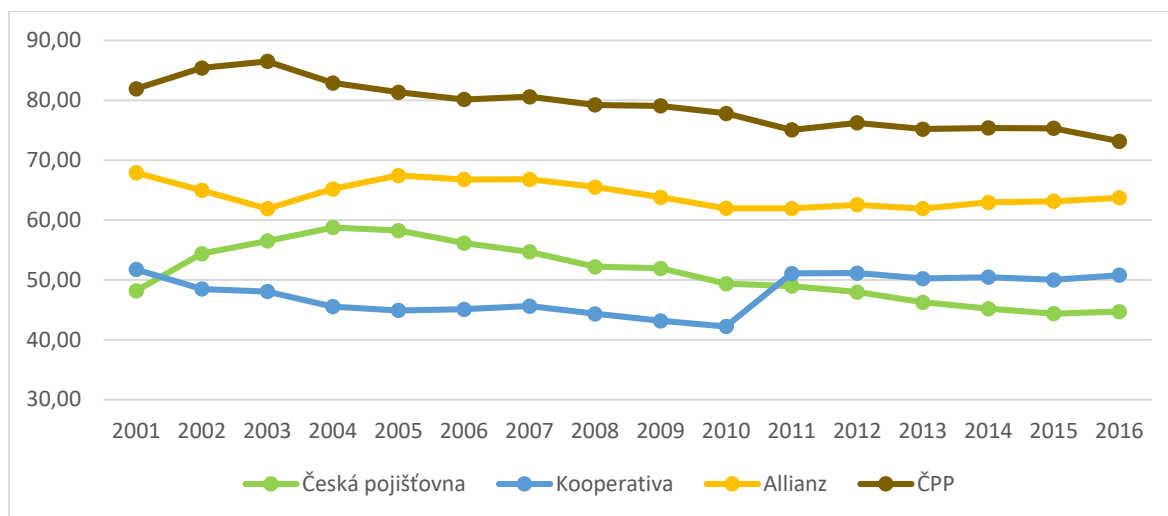

Zdroj: Výroční zprávy, ČAP, vlastní zpracování

5.3.2 Pojištění vozidel

Předepsané pojistné pro havarijní pojištění a povinné ručení je zachyceno od roku 2001. Jak již bylo zmíněno, pojišťovna Kooperativa, a.s. nemá pro rok 2000 zveřejněny dostupné údaje. V grafu č. 20 je vyznačen podíl pojištění motorových vozidel na neživotním pojištění jednotlivých pojistitelů. Jedná se o tržní podíly předepsaného pojistného pro havarijní pojištění a povinné ručení. Nejvýraznější podíl je u ČPP, kde byl průměrný podíl za období od roku 2001 do roku 2016 ve výši 79,08 %. Z tohoto poměru vyplývá, že se ČPP zaměřuje primárně na pojištění motorových vozidel. U České pojišťovny a.s. se podíl pojištění vozidel na předepsaném neživotním pojistném pohyboval v průměru okolo 50 % a podíl má již roku 2004 klesající tendenci. Tento vývoj je v souvislosti s rostoucím konkurenčním prostředím v oblasti povinného ručení, který následoval po uvolnění trhu do povinně smluvní podoby po roce 2000. U pojišťovny Allianz, a.s. zaujímá pojištění vozidel v průměru 65 % předepsaného neživotního pojištění. I zde je pojištění vozidel významnou součástí portfolia pojišťovny.

Graf č. 20: Podíl pojištění vozidel na neživotním pojištění jednotlivých pojistitelů (v %)

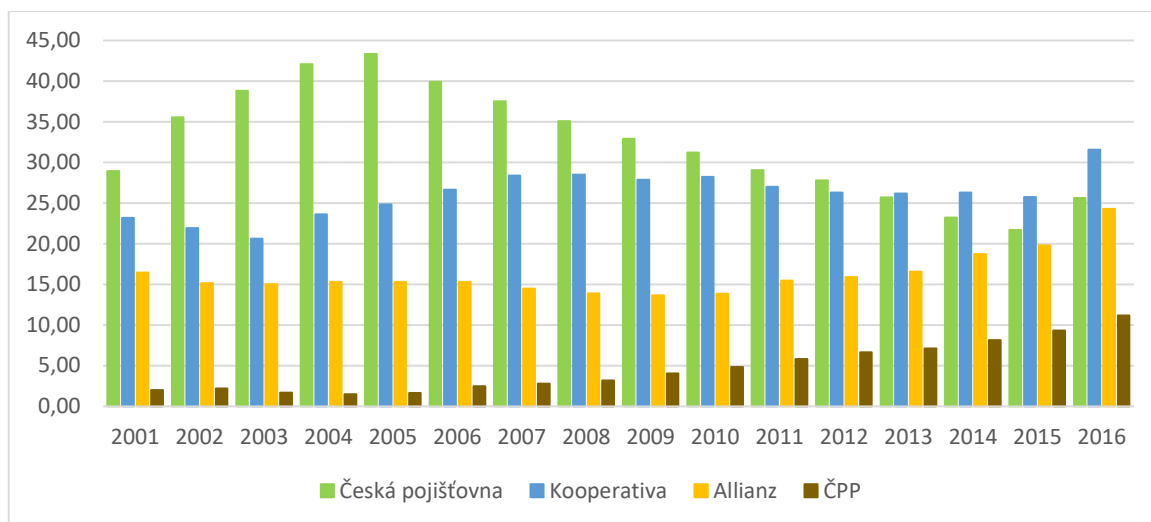

Zdroj: Výroční zprávy, ČAP, vlastní zpracování

Havarijní pojištění

V grafu č. 21 jsou zobrazeny tržní podíly předepsaného pojistného pro havarijní pojištění jednotlivých pojistitelů na celkovém tržním předepsaném pojistném havarijního pojištění. Největší podíl, až do roku 2012, zastávala Česká pojišťovna a.s., a to v průměru ve výši 35,18 %. Nejvyšší podíl zaznamenala v roce 2004, a to ve výši 41,81 %. Její podíl se však již od roku 2006 postupně snižuje. Průměrný koeficient růstu od roku 2006 do roku 2016 činil 0,953, což znamená meziroční pokles o 4,70 %. Od roku 2013 převládající podíl předepsaného havarijního pojištění na trhu převzala Kooperativa pojišťovna, a.s. s průměrnou výší 27,44 %. Zajímavý je růst podílu u ČPP, kde se podíl zvýšil z původních 1,99 % z roku 2001 na 11,18 % z roku 2016. U ČPP je nejvyšší průměrný koeficient růstu, který činí 1,122, tedy meziroční růst o 12,2 %. U pojišťovny Allianz, a.s. od roku 2001 do roku 2009 probíhal pokles podílu, kdy průměrný koeficient růstu činil 0,977. Rostoucí trend zaznamenala až od roku 2010, kdy průměrný koeficient růstu do roku 2016 činil 1,086.

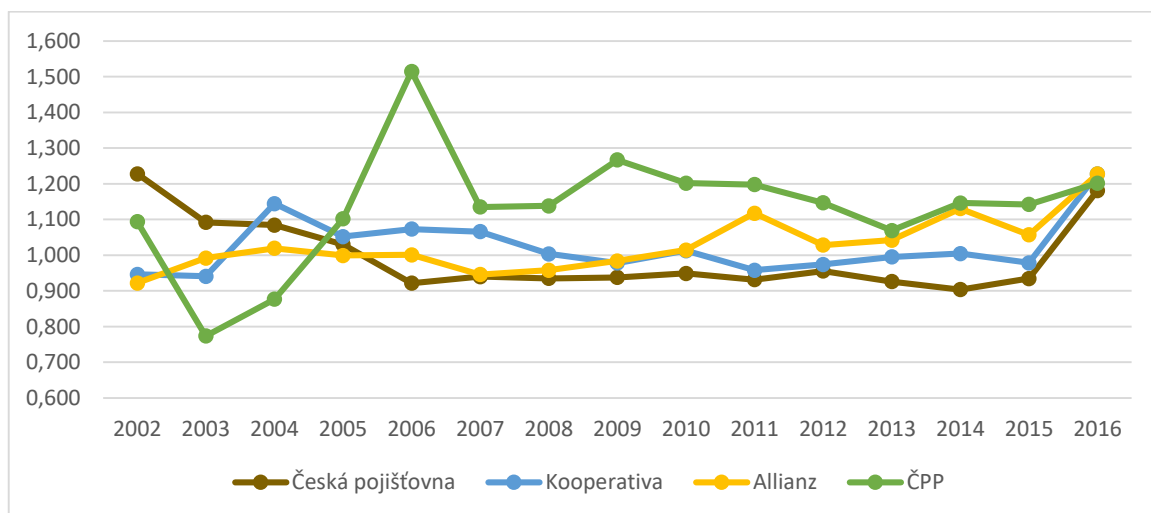
Graf č. 21: Vývoj tržních podílů havarijního pojištění (v %)

Zdroj: Výroční zprávy, ČAP, vlastní zpracování

V grafu č. 22 jsou znázorněny koeficienty růstu podílu havarijního pojištění jednotlivých pojistitelů na celkovém předepsaném pojistném havarijního pojištění. Jak již bylo popsáno výše, nejvýraznější růst zaznamenala ČPP. Průměrný koeficient růstu za celé sledované období činil 1,122. Nejnižší koeficient růstu pak zaznamenala Česká pojišťovna a.s., a to v průměru 0,992 a v oblasti havarijního pojištění dochází ke stagnaci.

Graf č. 22: Koeficient růstu tržních podílů havarijního pojištění

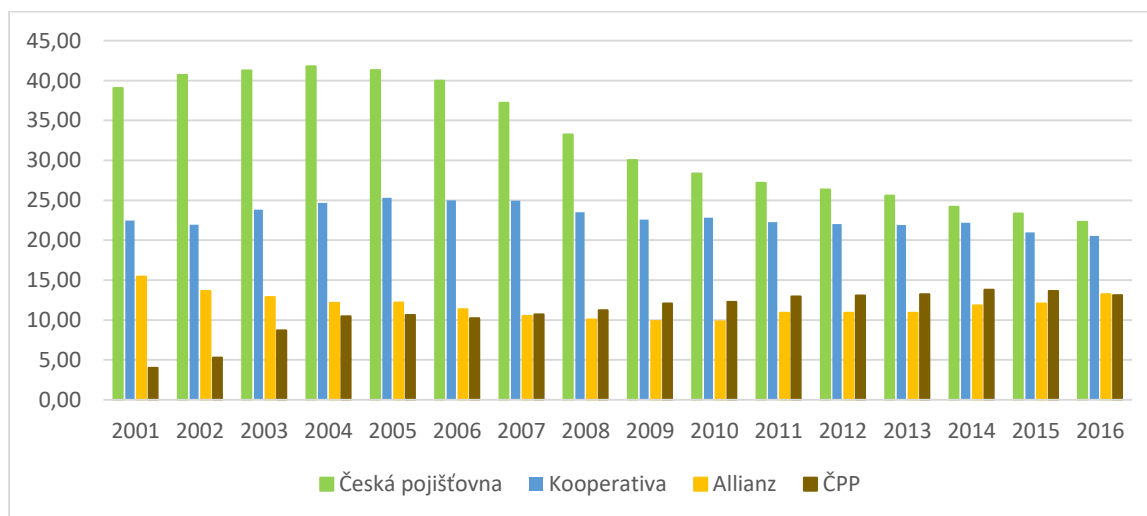

Zdroj: Výroční zprávy pojišťoven, ČAP, vlastní zpracování

Povinné ručení

Graf č. 23 zachycuje vývoj tržních podílů předepsaného pojistného povinného ručení jednotlivých pojistitelů na celkovém předepsaném povinném ručení. Na trhu s povinným ručením byl průběh podobný jako na trhu s havarijním pojištěním. Podíl České pojišťovny a.s. se postupně snižoval z hodnoty 39,06 % z roku 2001 na 22,30 % z roku 2016, ale za celé sledované období je na prvním místě v žebříčku pojistitelů, a to na rozdíl od havarijního pojištění. Průměrné tempo růstu činilo 0,963, tedy meziroční pokles o 3,70 %. U havarijního pojištění byl pokles pomalejší, průměrně o 0,80 % ročně. Od roku 2005 tržní podíl České pojišťovny a.s. klesá. U Kooperativa pojišťovny, a.s. průměrné tempo růstu činilo 0,994, tedy meziroční pokles o 0,60 %. Opět je zajímavý pohled na ČPP, kde se podíl od roku 2001 zvýšil z hodnoty 4,00 % na 13,13 % z roku 2016. Jedná se o více než trojnásobný nárůst, avšak není to tak vysoký skok jako u havarijního pojištění, kde byl nárůst téměř šestinásobný. U pojišťovny Allianz, a.s. probíhala v oblasti povinného ručení stagnace bez výraznějších změn. Průměrný koeficient růstu za sledované období činil 0,99.

Graf č. 23: Vývoj tržních podílů povinného ručení (v %)

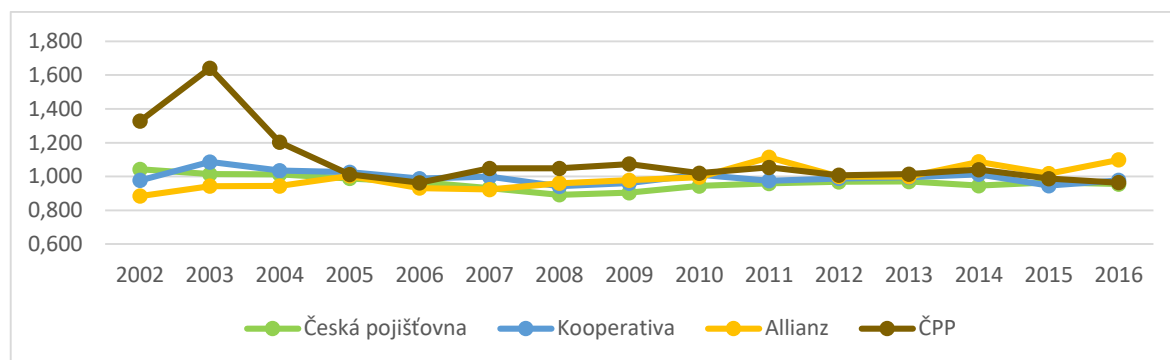
Zdroj: Výroční zprávy, ČAP, vlastní zpracování

Porovnání koeficientů růstu tržních podílů povinného ručení jednotlivých pojistitelů je uvedeno v grafu č. 24. Koeficienty růstu jsou od roku 2005 téměř stabilní pro všechny pojistitele. Nejvýraznější skok byl v roce 2003 pro ČPP. Právě v tomto období končilo přechodné období změny povinného ručení ze zákonné na povinně smluvní podobu. ČPP zaznamenala v tomto období nejvyšší růst podílu na trhu povinného ručení. Od roku 2005

se průměrné koeficienty všech pojišťovně pohybuji v průměru okolo hodnoty 0,99. Nejnižší tempo růstu má Česká pojišťovna a.s. a to ve výši 0,949 a nejvyšší pak již zmíněná ČPP, a to ve výši 1,019.

Graf č. 24: Koeficienty růstu tržních podílů povinného ručení

Zdroj: Výroční zprávy, ČAP, vlastní zpracování

5.4 Extrapolace budoucího vývoje pojištění motorových vozidel

V této části práce byla provedena predikce budoucího vývoje časové řady. Pro správnou predikci je nejprve nutné stanovit vhodnou trendovou funkci, verifikovat její spolehlivost indexem determinace a indexem korelace a následně provést prognózu budoucího vývoje na základě bodového a intervalového odhadu. Predikce byla provedena na ukazatelích celkového předepsaného pojistného povinného ručení a havarijního pojištění a vyplaceném pojistném plnění těchto druhů pojištění.

5.4.1 Předepsané pojistné

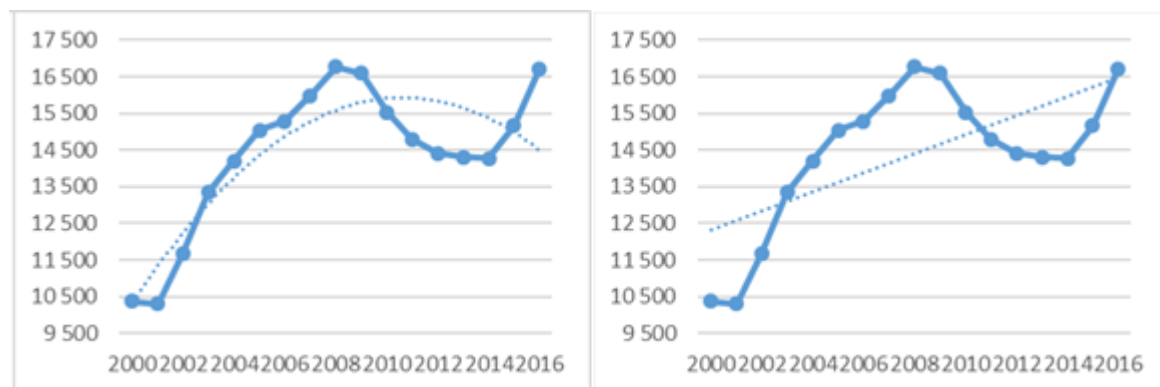
Havarijní pojištění

Pro správnou prognózu budoucího vývoje je nejprve nutné stanovit vhodnou trendovou funkci. Na výběr máme ze standardních, jako je lineární, kvadratická, exponenciální nebo logaritmická. Na obrázku č. 1 jsou zobrazeny příklady kvadratické a lineární funkce. Z ilustrace je na první pohled zřejmé, že lineární spojnice trendu je pro tento ukazatel nevhodná. Pro průběh předepsaného pojistného havarijního pojištění je proto zvolena kvadratická funkce, která je v základním tvaru:

$$T_t = a + bt + ct^2, \text{ kde}$$

a, b, c jsou parametry dané funkce a $t = 1, 2, \dots, n$.

Obrázek č. 1: Vývoj předepsaného pojistného havarijního pojištění – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Výsledná kvadratická trendová funkce je ve tvaru:

$$T_t = 9217,6 + 1155,6t - 49,7t^2 .$$

Index determinace a index korelace jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Verifikace vhodnosti trendové funkce

Index determinace	$I^2 = 0,7428$
Index korelace	$I = 0,8619$

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 4 jsou vypočteny bodové a intervalové odhady pro roky 2017, 2018 a 2019. Na základě těchto výpočtů je možné definovat, že v roce 2017 bude s přesností dohady 95 % výše předepsaného pojistného v intervalu od 12 957 mil. Kč do 14 875 mil. Kč. Vzhledem k současnému vývoji pojistného trhu je možné očekávat, že se bude hodnota pohybovat u horní části intervalu. Předepsané pojistné havarijního pojištění má od roku 2015 rostoucí tendenci.

Tabulka č. 4: Bodový a intervalový odhad pro předepsané havarijní pojištění (v mil. Kč)

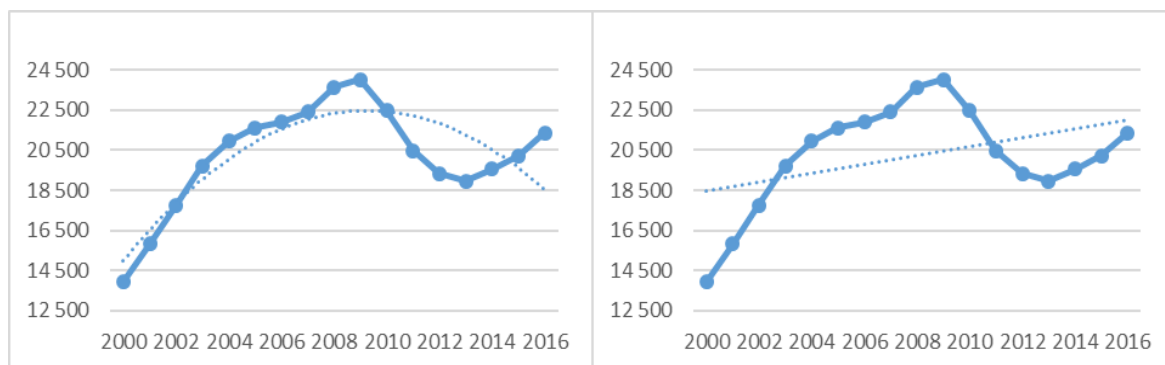
Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
2017	13 916	(12 957; 14 875)
2018	13 323	(12 394; 14 252)
2019	12 450	(11 548; 13 352)

Zdroj: Vlastní zpracování

Povinné ručení

Trendová funkce pro předepsané pojistné povinného ručení byla opět zvolena jako kvadratická. Průběh je téměř totožný jako u havarijního pojištění. Kvadratický a lineární trend je zobrazen na obrázku č. 2.

Obrázek č. 2: Vývoj předepsaného pojistného povinného ručení – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Výsledná kvadratická rovnice je ve tvaru:

$$T_t = 13277 + 1793,5t - 87,338t^2.$$

V tabulce č. 5 jsou uvedeny bodové a intervalové odhady pro roky 2017, 2018 a 2019. Stejně jako u havarijního pojištění, i u povinného ručení předpokládáme pohyb u horní hranice intervalových odhadů. Předepsané pojistné povinného ručení má od roku 2014 stoupající tendenci.

Tabulka č. 5: Bodový a intervalový odhad pro předepsané povinné ručení (v mil. Kč)

Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha=0,05$)
2017	17 262	(15 992;18 532)
2018	15 824	(14 593;17 055)
2019	14 212	(13 017;15 407)

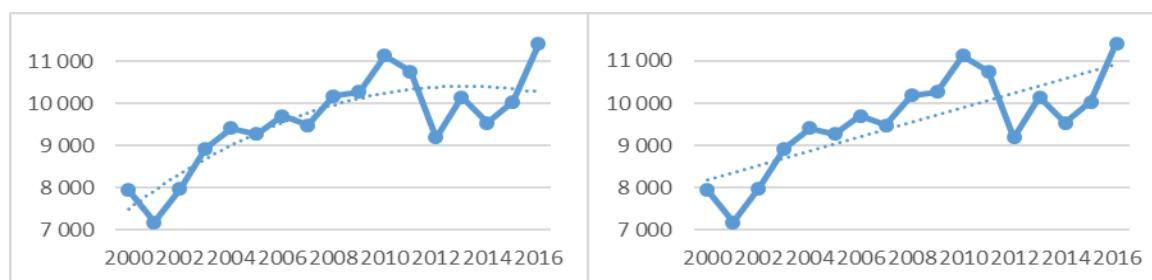
Zdroj: Vlastní zpracování

5.4.2 Vyplacená pojistná plnění

Havarijní pojištění

Dalším ukazatelem, pro který byly vytvořeny trendové funkce, bylo vyplacené pojistné plnění havarijního pojištění. Nejprve bylo nutné zvolit vhodnou trendovou funkci. Na obrázku č. 3 je pro porovnání zobrazena kvadratická a lineární spojnice trendu.

Obrázek č. 3: Vývoj vyplaceného pojistného plnění pro havarijní pojištění – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Vhodnost trendové funkce je nutné ověřit pomocí indexů korelace. Index determinace pro lineární funkci činí 0,60 a pro kvadratickou funkci činí 0,71. Hledáme hodnotu co nejbližší jedné. Na základě tohoto pravidla je vhodnější kvadratická funkce, která je ve tvaru:

$$T_t = 7047,7 + 476,01t - 16,859t^2.$$

V tabulce č. 6 jsou uvedeny bodové a intervalové odhady pro roky 2017, 2018 a 2019 stejně jako u predikcí předepsaných pojistných. Vyplacené pojistné plnění u havarijního pojištění má od roku 2013 mírné tempo růstu ve výši 3 % za rok. Vzhledem k vývoji trhu lze předpokládat, že se vyplacená pojistná plnění budou nacházet spíše u horních hranic intervalů.

Tabulka č. 6: Bodový a intervalový odhad pro vyplacené havarijní pojištění (v mil. Kč)

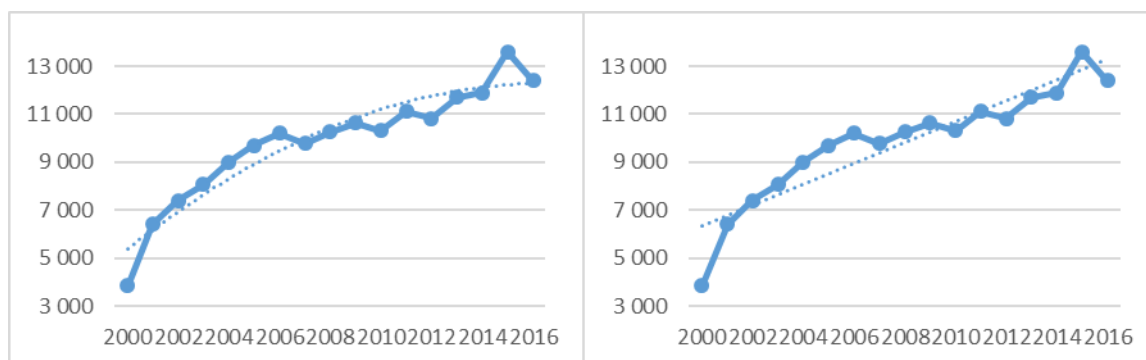
Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)
2017	10 154	(9 611; 10 697)
2018	10 006	(9 480; 10 532)
2019	9 824	(9 313; 10 335)

Zdroj: Vlastní zpracování

Povinné ručení

Dalším ukazatelem je vyplacené pojistné plnění povinného ručení. Opět byly sestaveny dvě funkce, kvadratická a lineární. Jsou vyobrazeny na obrázku č. 4.

Obrázek č. 4: Vývoj vyplaceného pojistného plnění pro povinné ručení – kvadratická a lineární spojnice trendu (v mil. Kč)

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Pro upřesnění výběru trendové funkce byly sestaveny indexy determinace. Index determinace pro lineární funkci činí 0,85 a pro kvadratickou funkci je ve výši 0,91. Opět je uplatněno pravidlo vyššího indexu determinace a byla vybrána kvadratická funkce, která je ve tvaru:

$$T_t = 4506,7 + 886,05t - 25,206t^2.$$

I zde jsou v tabulce č. 7 uvedeny bodové a intervalové odhady pro roky 2017, 2018 a 2019. Ze vzniklých odhadů lze předpokládat růst vyplacených pojistných plnění pro povinné ručení.

Tabulka č. 7: Bodový a intervalový odhad pro vyplacené povinné ručení (v mil. Kč)

Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha= 0,05$)
2017	12 289	(11 148;13 430)
2018	12 242	(11 136;13 348)
2019	12 145	(11 071;13 219)

Zdroj: Vlastní zpracování

5.5 Zhodnocení výsledků a doporučení

Na základě výsledků analýzy pojistného trhu je možné v následujících letech očekávat jeho postupný růst. Z analyzovaných údajů je patrné, že se pojistný trh již vyrovnal s proběhlou finanční krizí z roku 2008, kdy docházelo ke stagnaci předepsaného pojistného až do roku 2014.

Pro předepsané pojistné a výši pojistného plnění havarijního pojištění a povinného ručení byla provedena extrapolace budoucího vývoje pro roky 2017, 2018 a 2019. Je možné říci, že pojistný trh s pojištěním motorových vozidel zaznamená mírný růst. Předepsané pojistné pro havarijní pojištění od roku 2015 zaznamenává růst. To platí i pro povinné ručení, kde je růst patrný od roku 2014.

Z výsledků jednotlivých pojistitelů je patrné, že již dochází k postupnému přerozdělování tržních podílů díky konkurenčnímu boji mezi nimi. Díky konkurenčním bojům dochází i ke snižování cen předepsaného pojistného u pojištění motorových vozidel, tak u neživotního pojištění jako celku. Pojistitelé mají snahu přizpůsobovat ceny svých pojistných produktů potřebám klientů. Aby docházelo k pozitivnímu vývoji a růstu pojistného trhu, je nutné, aby pojistitelé svými produkty pokryly potřeby svých klientů a rozšiřovali portfolio svých služeb. Zájem klientů je možné získat neustálým zkvalitňováním služeb a přizpůsobováním produktů aktuálním trendům. Modernizace a inovace jsou důležitými kroky vstříc samotným klientům tak, aby byly služby pojistitelů pro potenciální klienty atraktivní. S rozvojem elektronických služeb je však potřeba dbát na zásady bezpečnosti chování na internetu, aby nedocházelo ke zneužívání osobních informací a dalších.

Z analýzy dále vyplynulo, že aktuální rozvržení životního a neživotního předepsaného pojistného je v poměru 40:60, což je opačné rozvržení než pro ostatní vyspělé státy Evropské unie. Z toho je patrný určitý nezájem klientů o životní pojištění i přes stále se zvyšující nabídku těchto produktů. Je z toho patrný paradox, že lidé dávají přednost pojištění statků vůči pojištění života a zdraví. Z tohoto důvodu je nutné, aby pojišťovny v oblasti životního pojištění nabízely atraktivnější nabídky a poskytovaly co nejvýhodnější nabídky, aby našly vhodné zájemce o životní pojištění. Případné zájemce o pojištění je možné získat například lepším zhodnocením vložených finančních prostředků a rozšířit tak povědomí o investičním pojistném trhu.

Dalším důležitým faktorem, který ovlivňuje rozhodování klienta, je i samotná péče o něj a jeho ochrana. V roce 2014 byl uzákoněn nový občanský zákoník, jehož významnou částí je i ochrana spotřebitele a především důraz na jasnost a zřetelnost pojistných smluv a pojistných podmínek.

Dalším subjektem na pojistném trhu jsou zprostředkovatelé, kteří mají usnadňovat styk klienta s pojišťovnou a pomáhat mu s výběrem vhodných pojistných produktů. Zároveň mají za úkol získat nové klienty a přispět tak k rozšiřování portfolia smluv. Je to další z pro-klientských kroků, kdy klienti mají konkrétní pojišťovací agenty a makléře, kteří jim věnují dostatečnou pozornost a umí vysvětlit klady, případně i zápory, všech druhů pojištění a tím přilákat nové klienty o pojištění. Zprostředkovatelé jsou kvalifikováni Českou národní bankou, takže jejich vystupování a jednání s klienty je certifikováno.

6 Závěr

Diplomová práce analyzovala aktuální situaci na pojistném trhu v České republice a vývoj základních ukazatelů z oblasti životní a neživotního pojištění v letech 2010 až 2016. V rámci neživotního pojištění se práce zaměřila na pojištění motorových vozidel. Analýza byla provedena na základních ukazatelích úrovně pojistného trhu. Mezi vybrané ukazatele řadíme velikost předepsaného pojistného, výši vyplaceného pojistného plnění, škodovost, pojištěnost a průměrné předepsané pojistné na jednoho obyvatele ČR. Všechny ukazatelé byly analyzovány elementárními charakteristikami časových řad. Současně byla provedena predikce budoucího vývoje ukazatelů v oblasti pojištění motorových vozidel. Těmito ukazateli byla velikost předepsaného pojistného a výše vyplacených pojistných plnění pro povinné ručení a havarijní pojištění.

Prvním analyzovaným ukazatelem byla výše celkového předepsaného pojistného a jeho vývoj. Jedná se o ukazatel výkonnosti pojistného trhu a je možné dle něho porovnávat výkonnost jednotlivých pojistitelů a určovat jejich tržní podíly na pojistném trhu. Vývoj celkového objemu předepsaného pojistného byl až roku 2010 rostoucí. Od roku 2011 do roku 2016 došlo ke stagnaci a nastalo postupné snižování. Tento ukazatel byl dále rozlišen na oblast životního a neživotního pojištění a byly analyzovány jejich podíly na celkovém objemu předepsaného pojistného. V oblasti životního pojištění docházelo ke kontinuálnímu poklesu podílu na trhu a převahu na trhu postupně získávalo neživotní pojištění až ke konečnému poměru 60:40, kdy 60 % tvořilo neživotní pojištění a 40 % tvořilo pojištění životní.

Dalším analyzovaným ukazatelem bylo průměrné předepsané pojistné na jednoho obyvatele ČR. Výše byla ovlivněna jak počtem obyvatel země, tak celkovou výší předepsaného pojistného. Průměrné pojistné na jednoho obyvatele rostlo až ro doku 2010 s průměrným meziročním přírůstkem ve výši 8,00 %. Od roku 2015 již docházelo ke stagnaci, kdy docházelo ke klesající tendenci s průměrným meziročním poklesem ve výši 1 %.

Důležitým ukazatelem byla pojištěnost, která byla dalším analyzovaným ukazatelem. Pojištěnost udává rozvinutost pojistného trhu a je udávána jako poměr hodnoty hrubého předepsaného pojistného a hrubého domácího produktu v běžných cenách. V analýze byla výše pojištěnosti porovnána s pojištěností Evropské unie jako celku. Pojištěnost v ČR

je na dvojnásobně nižší úrovni, než je pojištěnost v Evropské unii. Celkově se pojištěnost pohybovala okolo 3 % - 4 %. Nebyly zaznamenány vysoké výkyvy.

V rámci analýzy byl proveden rozbor výše vyplacených pojistných plnění u neživotního a životního pojištění a jejich podíly na celkovém vyplaceném pojistném plnění. Celková výše vyplaceného pojistného plnění se od roku 2010 do roku 2016 téměř ztrojnásobila a jeho průměrná výše za toto období činila 70 231 mil. Kč. Z analýzy vyplynulo, že výši vyplacených pojistných plnění, zejména v oblasti neživotního pojištění, výrazně ovlivňují nepředvídatelné meteorologické jevy. Tento jev nastal například v roce 2002, kdy ČR zasáhly mohutné záplavy. V letech 2002 a 2003 došlo k nárůstu celkového vyplaceného pojistného téměř o 44 %. V dalších letech docházelo ke kontinuálnímu růstu.

V rámci vyplacených pojistných plnění bylo analyzováno i průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost. Průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost se od roku 2000 do roku 2016 téměř ztrojnásobilo. V roce 2000 činilo 15 969 Kč a v roce 2016 pak 43 784 Kč. Jedinými výraznými výkyvy byly roky 2002 a 2003, kdy došlo k již zmiňovaným povodním a výrazně vzrostl počet pojistných událostí.

Posledním analyzovaným ukazatelem v rámci životního a neživotního pojištění byla škodovost. Škodovost vyjadřuje poměr mezi objemem poskytnutého pojistného plnění a objemem předepsaného pojistného. Za celé sledované období se škodovost zvýšila o 18 procentních bodů na hodnotu 65 % z roku 2016. Nejedná se o příznivý vývoj pro pojišťovny, protože rostoucí škodovost znamená růst vyplacených pojistných plnění a nižší objem předepsaného pojistného.

Druhá část vlastní práce se zabývala analýzou pojistného trhu s pojištěním motorových vozidel. Sledovanými ukazateli bylo předepsané pojistné a vyplacené pojistné plnění pro povinné ručení a havarijní pojištění. Rozbor těchto ukazatelů byl proveden pomocí elementárních charakteristik časových řad nejprve souhrnně pro celý pojistný trh a následně došlo k porovnání těchto ukazatelů mezi jednotlivými pojistiteli. Vývoj předepsaného pojistného pro havarijní pojištění i povinné ručení měl podobný průběh a jejich podíly na neživotním pojištění činily v průměru 50 % a řadí se tak mezi nejvýznamnější část neživotního pojištění. Vývoj obou pojištění měl až do roku 2008 rostoucí tendenci, ale od roku 2010 docházelo k jejich snížení. Rostoucí trend se vrátil až v roce 2014, kdy vyšší nárůst zaznamenalo povinné ručení. Budoucí vývoj byl predikován pomocí extrapolace časových řad a to pro roky 2017, 2018 a 2019. Predikce budoucího vývoje byla

provedena pomocí kvadratické trendové funkce a tím odhadnut předpoklad dalšího růstu. Kromě předepsaného pojistného byl analyzován ukazatel celkového vyplaceného pojistného plnění pro oba druhy pojištění motorových vozidel. Zde opět docházelo k podobnému vývoji u havarijního pojištění i povinného ručení. Poměrově zaujímají téměř 50 % na celkovém vyplaceném pojistném plnění pro neživotní pojištění a mezi sebou měly průměrný rozdíl 1,23 procentního bodu. Pro budoucí vývoj vyplacených pojistných plnění byla provedena predikce. Z vypočtených hodnot konfidenčních intervalů vyplývá mírný růst pro roky 2017, 2018 i 2019.

V poslední části analytické práce byla provedena analýza celkových tržních podílů a tržních podílů v oblasti pojištění motorových vozidel čtyř největších pojistitelů. Z analýzy vyplynulo, že velcí pojistitelé jako jsou Česká pojišťovna a.s. a Kooperativa pojišťovna, a.s. postupně ztrácejí podíl na trhu pojištění motorových vozidel a podíly přebírají menší pojistitelé. Mezi nejvýrazněji rostoucí pojišťovnu v této oblasti můžeme zařadit Českou podnikatelskou pojišťovnu, a.s., která od roku 2010 do roku 2016 zvýšila svůj tržní podíl předepsaného pojistného pro havarijní pojištění z 1,99 % na 11,18 %. Podobný průběh měl i vývoj tržních podílů u povinného ručení, zde ČPP svůj podíl zvýšila ze 4,00 % na 13,13 %.

V závěru práce bylo provedeno zhodnocení výsledků a doporučení pro pojistitele. Vzhledem k tomu, že žijeme ve 21. století, je nutné se tomuto období přizpůsobovat a být otevřeni novým technologiím. Populární jsou zejména mobilní aplikace a vyřizování požadavků on-line po internetu tak, aby se snížila četnost potřeby osobních návštěv. S rozvojem mobilních aplikací a internetového bankovníctví je však nutné, aby pojišťovny investovaly do ochrany svých klientů před možnými hrozbami na internetu a podvodných jednání.

Na závěr je možné konstatovat, že pojistný trh jako celek má tendenci se vyvíjet, a tím se přibližovat dalším vyspělým zemím Evropské unie. Zejména co se týče rozložení životního a neživotního pojištění a možných investic z pojištění. Je nutné rozvíjet gramotnost potenciálních i současných zájemců o pojištění, aby bylo možné stále zvyšovat předepsané pojistné plnění.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěná literatura:

- [1] Hindls, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [2] Prášilová, Marie, Macháček, Otakar, Jindrová Andrea a Hlavsa Tomáš. *Finanční a pojistná matematika*. 2. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2015. ISBN 978-80-2132583-8.
- [3] Svatošová, Libuše a Kába, Bohumil. *Statistické metody II*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.
- [4] Anděl, Jiří. *Statistické metody*. Praha: Matfyzpress, 4. vydání, 2007. ISBN 978-80-7378-003-6.
- [5] Ducháčková, Eva a Daňhel Jaroslav. *Pojistné trhy: Změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.
- [6] Ducháčková, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 3. vydání, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4.
- [7] Mužáková, Karina a Böhm, Arnošt. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-035-5.
- [8] Mesršmíd, Jaroslav. *Pojišťovnictví v globálním prostředí*. Praha: Professional Publishing, 2015. ISBN 978-80-7431-150-5.
- [9] Ducháčková, Eva a Daňhel, Jaroslav. *Teorie pojistných trhů*. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.

Zákony:

- [10] Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012 občanský zákoník.
- [11] Zákon č. 277/2009 Sb. ze dne 22. července 2009 o pojišťovnictví.
- [12] Zákon 168/1999 Sb. ze dne 13. července 1999 o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).
- [13] Zákon 38/2004 Sb. ze dne 17. prosince 2003 o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí).

Internetové zdroje:

- [14] Účast na pojištění. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. [cit. 2017-10-23]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/ucast-na-pojisteni>
- [15] Základní údaje. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2017-10-23]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/o-nas/organizacni-struktura/zakladni-udaje>
- [16] Pojistitel. *Business center* [online]. [cit. 2017-10-23]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pojmy/p212-pojistitel.aspx>
- [17] Pojistná smlouva. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2017-10-23]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-v-praxi/pojistna-smlouva>
- [18] Povinné ručení. *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2017-10-23]. Dostupné z: <http://cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-motorovych-vozidel/povinne-ruceni>
- [19] Historie povinného pojištění. *Klikpojisteni.cz* [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.klikpojisteni.cz/historie-povinneho-ruceni/>
- [20] Historie a vývoj ČP. *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp>.
- [21] O Kooperative. *Kooperativa* [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.koop.cz/pojistovna-kooperativa/o-pojistovne-kooperativa>.
- [22] O společnosti. *Allianz* [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.allianz.cz/vse-o-allianz/allianz/o-spolecnosti.html>.
- [23] O nás. *ČPP* [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <https://www.cpp.cz/profil/>
- [24] Pojištěnost. *Česká asociace pojistitelů* [online]. [cit. 2017-10-25]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/en/about-us/members/117-encyklopedicky-slovník-pojmu/1892-item-530>

8 Přílohy

Příloha č. 1: Předepsané pojistného pojištění vozidel za 3. čtvrt. roku 2017	60
Příloha č. 2: Celkem předepsané pojistné	60
Příloha č. 3: Předepsané pojistné životního a neživotního pojištění.....	61
Příloha č. 4: Průměrné pojistné na jednoho obyvatele ČR	62
Příloha č. 5: Pojištěnost v ČR	63
Příloha č. 6: Celkem vyplacená pojistná plnění.....	64
Příloha č. 7: Vyplacená pojistná plnění neživotního a životního pojištění.....	65
Příloha č. 8: Průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost	66
Příloha č. 9: Škodovost v ČR.....	67
Příloha č. 10: Předepsané pojistné pro povinné ručení	68
Příloha č. 11: Předepsané pojistné pro havarijní pojištění.....	69
Příloha č. 12: Vyplacené pojistné plnění povinného ručení	70
Příloha č. 13: Vyplacené pojistné plnění havarijního pojištění	71
Příloha č. 14: Celkové tržní podíly jednotlivých pojistitelů na trhu (v %).....	72
Příloha č. 15: Koeficienty růstu celkových tržních podílů jednotlivých pojistitelů	72
Příloha č. 16: Podkladová data - Allianz pojišťovna, a.s.....	73
Příloha č. 17: Podkladová data - Česká pojišťovna a.s.....	74
Příloha č. 18: Podkladová data - Kooperativa pojišťovna, a.s.....	75
Příloha č. 19: Podkladová data - Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.....	76

Příloha č. 1: Předepsané pojistného pojištění vozidel za 3. čtvrt. roku 2017

Pojišťovna	Povinné ručení (tis. Kč)	Havarijní pojištění (tis. Kč)	Celkem (tis. Kč)	Podíl POV na celkovém objemu POV (%)	Podíl HAV na celkovém objemu HAV (%)	Podíl POV i HAV na celkovém objemu POV a HAV (%)
KOOP	3 424 479	3 434 412	6 858 891	20,86	25,31	22,87
ČP	3 672 736	2 897 059	6 569 795	22,37	21,35	21,91
ALLIANZ	2 048 702	2 488 522	4 537 224	12,48	18,34	15,13
ČPP	2 118 654	1 219 708	3 338 362	12,90	8,99	11,13
GP	1 368 375	1 105 425	2 473 800	8,33	8,15	8,25
ČSOBP	1 429 349	866 741	2 296 090	8,71	6,39	7,66
OSTATNÍ	2 356 924	1 558 998	3 915 922	14,35	11,49	13,06
Celkem	16 419 219	13 570 865	29 990 084	100	100	100

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 2: Celkem předepsané pojistné

Rok	Předepsané pojistné (mil. Kč)	1. diference (mil. Kč)	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)
2000	70 589	-	-	-
2001	80 745	10 155	1,144	114,39
2002	90 922	10 177	1,126	112,6
2003	105 934	15 012	1,165	116,51
2004	112 575	6 641	1,063	106,27
2005	117 137	4 562	1,041	104,05
2006	122 021	4 884	1,042	104,17
2007	132 890	10 869	1,089	108,91
2008	139 852	6 962	1,052	105,24
2009	144 148	4 296	1,031	103,07
2010	155 998	11 850	1,082	108,22
2011	155 093	-905	0,994	99,42
2012	153 610	-1 483	0,990	99,04
2013	156 579	2 969	1,019	101,93
2014	157 922	1 343	1,009	100,86
2015	153 449	-4 473	0,972	97,17
2016	147 217	-6 233	0,959	95,94
Průměr	129 217	4 789	1,047	104,70

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Příloha č. 3: Předepsané pojistné životního a neživotního pojištění

Rok	Podíl životního pojištění na celkovém (%)	Předepsané pojistné v životním pojištění (mil. Kč)	Podíl neživotního pojištění na celkovém (%)	Předepsané pojistné v neživotním pojištění (mil. Kč)
2000	32,26	22 770	67,74	47 819
2001	35,03	28 282	64,97	52 463
2002	37,61	34 192	62,39	56 730
2003	38,82	41 123	61,18	64 811
2004	39,26	44 201	60,74	68 374
2005	38,35	44 917	61,65	72 220
2006	38,63	47 133	61,37	74 888
2007	40,73	54 122	59,27	78 768
2008	40,69	56 909	59,31	82 943
2009	41,75	60 186	58,25	83 962
2010	46,00	71 765	54,00	84 233
2011	46,43	72 009	53,57	83 083
2012	46,91	72 056	53,09	81 554
2013	45,71	71 577	54,29	85 002
2014	45,08	71 186	54,92	86 736
2015	40,67	62 415	59,33	91 034
2016	40,48	59 591	59,52	87 625
Průměr	40,85	53 790	59,15	75 426

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Příloha č. 4: Průměrné pojistné na jednoho obyvatele ČR

Rok	Počet obyvatel (tis. osob)	Průměrné pojistné na 1 obyvatele v ČR (Kč)	1. diference (mil. Kč)	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)
2000	10 273	6 872	-	-	-
2001	10 224	7 897	1 025	1,149	114,92
2002	10 201	8 913	1 016	1,129	112,87
2003	10 202	10 384	1 471	1,165	116,50
2004	10 207	11 029	645	1,062	106,21
2005	10 234	11 446	417	1,038	103,78
2006	10 267	11 885	439	1,038	103,84
2007	10 323	12 874	989	1,083	108,32
2008	10 430	13 409	535	1,042	104,16
2009	10 491	13 739	330	1,025	102,46
2010	10 517	14 833	1 094	1,080	107,96
2011	10 497	14 775	-58	0,996	99,61
2012	10 509	14 617	-158	0,989	98,93
2013	10 511	14 897	280	1,019	101,92
2014	10 525	15 005	108	1,007	100,72
2015	10 543	14 555	-450	0,970	97,00
2016	10 565	13 934	-621	0,957	95,73
Průměr	10 383	12 416	441	1,045	104,52

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Příloha č. 5: Pojištěnost v ČR

Rok	Pojištěnost v ČR (%)	Pojištěnost v EU (%)	Podíl neživotního pojištění na pojištěnosti (%)	Podíl neživotního pojištění na pojištěnosti (%)
2000	3,60	8,50	1,20	2,40
2001	3,40	8,10	1,20	2,20
2002	3,70	8,30	1,40	2,30
2003	4,10	8,30	1,60	2,50
2004	4,00	8,30	1,60	2,40
2005	3,90	8,70	1,50	2,40
2006	3,80	8,80	1,50	2,30
2007	3,70	8,80	1,50	2,20
2008	3,80	8,00	1,50	2,30
2009	4,00	8,00	1,70	2,30
2010	4,30	8,00	2,00	2,30
2011	4,10	8,00	1,90	2,20
2012	4,00	8,00	1,90	2,10
2013	4,00	7,90	1,80	2,20
2014	3,70	8,00	1,70	2,00
2015	3,40	7,80	1,40	2,00
2016	3,20	7,80	1,30	1,90
Průměr	3,81	8,19	1,57	2,24

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 6: Celkem vyplacená pojistná plnění

Rok	Celkem vyplacená pojistná plnění (mil. Kč)	1. diference (mil. Kč)	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)
2000	33 211	-	-	-
2001	39 597	6 386	1,192	119,23
2002	56 844	17 247	1,436	143,56
2003	58 368	1 524	1,027	102,68
2004	57 047	-1 321	0,977	97,74
2005	51 747	-5 300	0,907	90,71
2006	54 714	2 967	1,057	105,73
2007	58 724	4 010	1,073	107,33
2008	69 219	10 495	1,179	117,87
2009	75 732	6 513	1,094	109,41
2010	79 038	3 306	1,044	104,37
2011	83 539	4 501	1,057	105,69
2012	86 157	2 618	1,031	103,13
2013	98 301	12 144	1,141	114,10
2014	100 801	2 500	1,025	102,54
2015	94 871	-5 930	0,941	94,12
2016	96 021	1 150	1,012	101,21
Průměr	70 231	3 926	1,069	106,86

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Příloha č. 7: Vyplacená pojistná plnění neživotního a životního pojištění

Rok	Podíl neživotního pojištění (%)	Vyplacená pojistná plnění neživotního pojištění (mil. Kč)	Koeficient růstu	Podíl životního pojištění (%)	Vyplacená pojistná plnění životního pojištění (mil. Kč)	Koeficient růstu
2000	68,73	22 825	-	31,27	10 387	-
2001	66,14	26 189	1,147	33,86	13 408	1,291
2002	78,28	44 495	1,699	21,72	12 349	0,921
2003	74,36	43 400	0,975	25,64	14 968	1,212
2004	59,45	33 914	0,781	40,55	23 133	1,545
2005	62,31	32 242	0,951	37,69	19 505	0,843
2006	66,62	36 448	1,130	33,38	18 266	0,936
2007	58,19	34 169	0,937	41,81	24 555	1,344
2008	55,83	38 643	1,131	44,17	30 576	1,245
2009	55,90	42 332	1,095	44,10	33 400	1,092
2010	54,27	42 892	1,013	45,73	36 146	1,082
2011	50,19	41 931	0,978	49,81	41 608	1,151
2012	42,82	36 895	0,880	57,18	49 262	1,184
2013	44,89	44 131	1,196	55,11	54 170	1,100
2014	42,86	43 200	0,979	57,14	57 601	1,063
2015	46,18	43 811	1,014	53,82	51 060	0,886
2016	53,04	50 933	1,163	46,96	45 088	0,883
Průměr	55,15	38 732	1,051	42,35	31 499	1,096

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Příloha č. 8: Průměrné vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost

Rok	Počet vyřízených pojistných událostí celkem (ks)	Vyplacené pojistné plnění na jednu pojistnou událost (Kč)	1. diference (Kč)	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)
2000	2 079 784	15 969	-	-	-
2001	2 085 425	18 988	3 019	1,189	118,91
2002	2 162 881	26 282	7 294	1,384	138,41
2003	2 193 006	26 616	334	1,013	101,27
2004	2 457 887	23 210	-3 406	0,872	87,20
2005	2 296 034	22 537	-673	0,971	97,10
2006	2 262 942	24 178	1 641	1,073	107,28
2007	2 276 424	25 797	1 619	1,067	106,70
2008	2 284 977	30 293	4 496	1,174	117,43
2009	2 450 102	30 910	617	1,020	102,04
2010	2 700 439	29 268	-1 642	0,947	94,69
2011	2 363 835	35 341	6 073	1,207	120,75
2012	2 352 582	36 622	1 281	1,036	103,62
2013	2 794 840	35 172	-1 450	0,960	96,04
2014	3 007 361	33 518	-1 654	0,953	95,30
2015	2 753 783	34 451	933	1,028	102,78
2016	2 193 067	43 784	9 333	1,271	127,09
Průměr	2 395 022	28 996	1738	1,065	106,51

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Příloha č. 9: Škodovost v ČR

Rok	Škodovost (%)	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)
2000	47	-	-
2001	49	1,043	104,26
2002	63	1,286	128,57
2003	55	0,873	87,30
2004	51	0,927	92,73
2005	44	0,863	86,27
2006	45	1,023	102,27
2007	44	0,978	97,78
2008	49	1,114	111,36
2009	53	1,082	108,16
2010	51	0,962	96,23
2011	54	1,059	105,88
2012	56	1,037	103,70
2013	63	1,125	112,50
2014	64	1,016	101,59
2015	62	0,969	96,88
2016	65	1,048	104,84
Průměr	54	1,021	102,05

Zdroj: ČAP, ČNB, vlastní zpracování

Příloha č. 10: Předepsané pojistné pro povinné ručení

Rok	Podíl povinného ručení na neživotním (%)	Předepsané povinné ručení (mil. Kč)	1. diference	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)	Bazický index
2000	29,13	13 928	-	-	-	-
2001	30,18	15 834	1 906	1,137	113,69	1,137
2002	31,28	17 747	1 913	1,121	112,08	1,274
2003	30,44	19 731	1 984	1,112	111,18	1,417
2004	30,63	20 946	1 215	1,062	106,16	1,504
2005	29,93	21 612	666	1,032	103,18	1,552
2006	29,23	21 892	280	1,013	101,29	1,572
2007	28,47	22 427	535	1,024	102,44	1,610
2008	28,52	23 657	1 230	1,055	105,48	1,698
2009	28,60	24 017	361	1,015	101,52	1,724
2010	26,70	22 490	-1 527	0,936	93,64	1,615
2011	24,64	20 471	-2 019	0,910	91,02	1,470
2012	23,73	19 353	-1 119	0,945	94,53	1,389
2013	22,31	18 960	-392	0,980	97,97	1,361
2014	22,53	19 545	585	1,031	103,08	1,403
2015	22,23	20 234	689	1,035	103,52	1,453
2016	24,40	21 380	1 146	1,057	105,66	1,535
Průměr	27,23	20 248	466	1,027	102,71	1,474

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 11: Předepsané pojistné pro havarijní pojištění

Rok	Podíl havarijního pojištění na neživotním (%)	Předepsané havarijní pojištění (mil. Kč)	1. diference	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)	Bazický index
2000	21,69	10 371	-	-	-	-
2001	19,63	10 300	-71	0,993	99,31	0,993
2002	20,58	11 676	1 376	1,134	113,36	1,126
2003	20,60	13 349	1 672	1,143	114,32	1,287
2004	20,77	14 202	853	1,064	106,39	1,369
2005	20,83	15 042	840	1,059	105,92	1,450
2006	20,41	15 283	241	1,016	101,60	1,474
2007	20,30	15 986	703	1,046	104,60	1,541
2008	20,22	16 767	781	1,049	104,89	1,617
2009	19,77	16 601	-166	0,990	99,01	1,601
2010	18,43	15 525	-1 076	0,935	93,52	1,497
2011	17,82	14 803	-722	0,953	95,35	1,427
2012	17,68	14 415	-388	0,974	97,38	1,390
2013	16,83	14 307	-108	0,992	99,25	1,379
2014	16,46	14 278	-29	0,998	99,80	1,377
2015	16,65	15 160	882	1,062	106,18	1,462
2016	19,09	16 724	1 564	1,103	110,32	1,613
Průměr	19,28	14 399	319	1,030	103,03	1,402

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 12: Vyplacené pojistné plnění povinného ručení

Rok	Podíl povinného ručení na neživotním (%)	Vyplacená pojistná plnění povinného ručení (mil. Kč)	1. diference	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)
2000	16,91	3 859	-	-	-
2001	24,46	6 405	2 545	1,659	165,95
2002	16,64	7 402	997	1,156	115,57
2003	18,61	8 077	675	1,091	109,11
2004	26,55	9 003	927	1,115	111,47
2005	30,09	9 702	699	1,078	107,77
2006	28,03	10 215	513	1,053	105,28
2007	28,59	9 770	-445	0,956	95,65
2008	26,53	10 252	482	1,049	104,93
2009	25,12	10 634	382	1,037	103,72
2010	24,07	10 324	-309	0,971	97,09
2011	26,52	11 120	796	1,077	107,71
2012	29,35	10 830	-290	0,974	97,39
2013	26,49	11 692	862	1,080	107,96
2014	27,55	11 903	211	1,018	101,80
2015	31,06	13 608	1 705	1,143	114,32
2016	24,32	12 390	-1 218	0,910	91,05
Průměr	25,35	9835	533	1,076	107,56

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 13: Vyplacené pojistné plnění havarijního pojištění

Rok	Podíl havarijního pojištění na neživotním (%)	Vyplacená pojistná plnění havarijního pojištění (mil. Kč)	1. diference	Koeficient růstu	Tempo růstu (%)
2000	34,80	7 944	-	-	-
2001	27,40	7 177	-767	0,903	90,35
2002	17,93	7 978	801	1,112	111,16
2003	20,57	8 927	949	1,119	111,90
2004	27,74	9 409	482	1,054	105,39
2005	28,76	9 273	-136	0,986	98,56
2006	26,63	9 706	433	1,047	104,67
2007	27,75	9 480	-226	0,977	97,67
2008	26,35	10 183	702	1,074	107,41
2009	24,26	10 269	87	1,009	100,85
2010	25,95	11 130	861	1,084	108,39
2011	25,64	10 752	-379	0,966	96,60
2012	24,91	9 191	-1 560	0,855	85,49
2013	22,99	10 146	955	1,104	110,39
2014	22,08	9 538	-608	0,940	94,01
2015	22,90	10 031	494	1,052	105,18
2016	22,41	11 415	1 383	1,138	113,79
Průměr	25,24	9562	217	1,023	102,29

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 14: Celkové tržní podíly jednotlivých pojistitelů na trhu (v %)

Pojišťovna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Průměr
Česká pojišťovna	38,12	38,44	36,63	35,75	36,39	35,46	32,48	29,95	29,60	27,20	25,40	26,90	25,90	25,30	23,90	23,10	22,60	30,18
Kooperativa	16,99	16,81	18,01	18,90	21,47	22,64	22,46	21,90	22,50	22,20	20,40	19,50	19,10	19,60	19,80	19,90	20,20	20,14
Allianz	8,86	9,03	8,48	8,26	7,95	7,88	7,68	7,22	7,20	7,30	7,00	8,10	8,30	8,90	9,50	9,80	10,60	8,36
ČPP	1,18	1,69	2,29	2,87	3,29	3,42	3,56	3,58	4,00	4,40	4,20	5,00	5,00	5,20	5,70	6,10	6,40	3,99

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 15: Koefficienty růstu celkových tržních podílů jednotlivých pojistitelů

Pojišťovna	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Průměr
Česká pojišťovna	-	1,008	0,953	0,976	1,018	0,974	0,916	0,922	0,988	0,919	0,934	1,059	0,963	0,977	0,945	0,967	0,978	0,968
Kooperativa	-	0,989	1,071	1,049	1,136	1,054	0,992	0,975	1,027	0,987	0,919	0,956	0,979	1,026	1,010	1,005	1,015	1,011
Allianz	-	1,019	0,939	0,974	0,962	0,991	0,975	0,940	0,997	1,014	0,959	1,157	1,025	1,072	1,067	1,032	1,082	1,011
ČPP	-	1,432	1,355	1,253	1,146	1,040	1,041	1,006	1,117	1,100	0,955	1,190	1,000	1,040	1,096	1,070	1,049	1,111

Zdroj: ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 16: Podkladová data - Allianz pojišťovna, a.s.

Rok	NŽP (tis. Kč)	POV (tis. Kč)	HAV (tis. Kč)	POV+HAV (tis. Kč)	Podíl POV+HAV na NŽP (%)	Podíl POV na celkovém tržním POV (%)	Podíl HAV na celkovém tržním HAV (%)	Podíl POV a HAV na celkovém tržním NŽP (%)	Koeficient růstu podílu POV	Koeficient růstu podílu HAV
2000	5 212 770	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	6 089 314	2 442 600	1 692 400	4 135 000	67,91	15,43	16,43	15,82	-	-
2002	6 452 866	2 421 500	1 769 000	4 190 500	64,94	13,64	15,15	14,24	0,885	0,922
2003	7 344 389	2 540 100	2 006 100	4 546 200	61,90	12,87	15,03	13,74	0,944	0,992
2004	7 242 027	2 546 423	2 175 272	4 721 695	65,20	12,16	15,32	13,43	0,944	1,019
2005	7 322 202	2 636 984	2 301 799	4 938 783	67,45	12,20	15,30	13,47	1,004	0,999
2006	7 230 796	2 488 696	2 340 313	4 829 009	66,78	11,37	15,31	12,99	0,932	1,001
2007	6 990 344	2 354 071	2 314 460	4 668 531	66,79	10,50	14,48	12,15	0,923	0,945
2008	7 188 103	2 383 239	2 325 363	4 708 602	65,51	10,07	13,87	11,65	0,960	0,958
2009	7 258 095	2 365 719	2 264 999	4 630 718	63,80	9,85	13,64	11,40	0,978	0,984
2010	7 030 290	2 206 885	2 148 535	4 355 420	61,95	9,81	13,84	11,46	0,996	1,014
2011	7 307 604	2 236 051	2 289 058	4 525 109	61,92	10,92	15,46	12,83	1,113	1,117
2012	7 041 195	2 112 772	2 291 998	4 404 770	62,56	10,92	15,90	13,04	0,999	1,028
2013	7 168 689	2 067 139	2 370 613	4 437 752	61,90	10,90	16,57	13,34	0,999	1,042
2014	7 931 291	2 316 875	2 674 717	4 991 592	62,94	11,85	18,73	14,76	1,087	1,131
2015	8 617 877	2 440 374	3 001 109	5 441 483	63,14	12,06	19,80	15,37	1,017	1,057
2016	9 679 062	2 831 825	3 335 090	6 166 915	63,71	13,25	24,29	17,57	1,098	1,227
Průměr	7 241 583	2 399 453	2 331 302	4 730 755	64,28	11,74	16,20	13,58	0,990	1,026

Zdroj: Výroční zprávy Allianz pojišťovny, ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 17: Podkladová data - Česká pojišťovna a.s.

Rok	NŽP (tis. Kč)	POV (tis. Kč)	HAV (tis. Kč)	POV+HAV (tis. Kč)	Podíl POV+HAV na NŽP (%)	Podíl POV na celkovém tržním POV (%)	Podíl HAV na celkovém tržním HAV (%)	Podíl POV a HAV na celkovém tržním NŽP (%)	Koeficient růstu podílu POV	Koeficient růstu podílu HAV
2000	17 532 775	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	19 025 738	6 185 265	2 981 436	9 166 701	48,18	39,06	28,95	35,08	-	-
2002	20 908 505	7 225 158	4 149 478	11 374 636	54,40	40,71	35,54	38,66	1,042	1,228
2003	23 581 313	8 144 314	5 180 382	13 324 696	56,51	41,28	38,81	40,28	1,014	1,092
2004	25 077 836	8 757 035	5 974 616	14 731 651	58,74	41,81	42,07	41,91	1,013	1,084
2005	26 531 304	8 930 296	6 518 247	15 448 543	58,23	41,32	43,33	42,15	0,988	1,030
2006	26 459 685	8 753 233	6 102 689	14 855 922	56,15	39,98	39,93	39,96	0,968	0,921
2007	26 241 205	8 351 985	5 998 451	14 350 436	54,69	37,24	37,52	37,36	0,931	0,940
2008	26 329 275	7 862 283	5 883 029	13 745 312	52,21	33,24	35,09	34,00	0,892	0,935
2009	24 404 219	7 214 396	5 461 230	12 675 626	51,94	30,04	32,90	31,21	0,904	0,938
2010	22 743 272	6 379 947	4 845 950	11 225 897	49,36	28,37	31,21	29,53	0,944	0,949
2011	20 161 703	5 571 333	4 302 137	9 873 470	48,97	27,22	29,06	27,99	0,959	0,931
2012	18 974 347	5 100 672	4 002 868	9 103 540	47,98	26,36	27,77	26,96	0,968	0,955
2013	18 430 847	4 850 915	3 677 578	8 528 493	46,27	25,58	25,71	25,64	0,971	0,926
2014	17 799 464	4 727 885	3 315 937	8 043 822	45,19	24,19	23,22	23,78	0,945	0,903
2015	18 063 391	4 723 681	3 289 944	8 013 625	44,36	23,35	21,70	22,64	0,965	0,934
2016	18 537 768	4 766 712	3 518 994	8 285 706	44,70	22,30	25,63	23,60	0,955	1,181
Průměr	21 811 920	6 721 569	4 700 185	11 421 755	51,12	32,63	32,40	32,55	0,963	0,992

Zdroj: Výroční zprávy České pojišťovny, ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 18: Podkladová data - Kooperativa pojišťovna, a.s.

Rok	NŽP (tis. Kč)	POV (tis. Kč)	HAV (tis. Kč)	POV+HAV (tis. Kč)	Podíl POV+HAV na NŽP (%)	Podíl POV na celkovém tržním POV (%)	Podíl HAV na celkovém tržním HAV (%)	Podíl POV a HAV na celkovém tržním NŽP (%)	Koeficient růstu podílu POV	Koeficient růstu podílu HAV
2000	10 503 720	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	11 483 738	3 556 472	2 385 952	5 942 424	51,75	22,46	23,16	22,74	-	-
2002	13 313 217	3 895 804	2 558 851	6 454 655	48,48	21,95	21,91	21,94	0,977	0,946
2003	15 518 072	4 704 657	2 752 522	7 457 179	48,05	23,84	20,62	22,54	1,086	0,941
2004	18 705 877	5 168 591	3 351 475	8 520 066	45,55	24,68	23,60	24,24	1,035	1,144
2005	20 490 822	5 467 783	3 734 379	9 202 162	44,91	25,30	24,83	25,11	1,025	1,052
2006	21 155 008	5 468 554	4 070 658	9 539 212	45,09	24,98	26,63	25,66	0,987	1,073
2007	22 205 952	5 594 269	4 538 735	10 133 004	45,63	24,94	28,39	26,38	0,999	1,066
2008	23 317 946	5 560 984	4 777 020	10 338 004	44,33	23,51	28,49	25,57	0,942	1,003
2009	23 295 618	5 426 296	4 625 514	10 051 810	43,15	22,59	27,86	24,75	0,961	0,978
2010	22 537 619	5 134 676	4 378 785	9 513 461	42,21	22,83	28,20	25,03	1,010	1,012
2011	16 755 494	4 560 364	3 997 747	8 558 111	51,08	22,28	27,01	24,26	0,976	0,958
2012	15 758 176	4 262 755	3 791 923	8 054 678	51,11	22,03	26,31	23,85	0,989	0,974
2013	15 734 166	4 155 284	3 744 615	7 899 899	50,21	21,92	26,17	23,75	0,995	0,995
2014	16 037 607	4 339 498	3 754 327	8 093 825	50,47	22,20	26,29	23,93	1,013	1,005
2015	16 295 160	4 249 088	3 899 899	8 148 987	50,01	21,00	25,73	23,02	0,946	0,978
2016	17 173 985	4 387 115	4 335 737	8 722 852	50,79	20,52	31,58	24,85	0,977	1,228
Průměr	17 663 657	4 745 762	3 793 634	8 539 396	47,68	22,94	26,05	24,23	0,994	1,021

Zdroj: Výroční zprávy Kooperativa pojišťovny, ČAP, vlastní zpracování

Příloha č. 19: Podkladová data - Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.

Rok	NŽP (tis. Kč)	POV (tis. Kč)	HAV (tis. Kč)	POV+HAV (tis. Kč)	Podíl POV+HAV na NŽP (%)	Podíl POV na celkovém tržním POV (%)	Podíl HAV na celkovém tržním HAV (%)	Podíl POV a HAV na celkovém tržním NŽP (%)	Koeficient růstu podílu POV	Koeficient růstu podílu HAV
2000	777 794	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	1 023 670	633 760	204 879	838 639	81,92	4,00	1,99	3,21	-	-
2002	1 402 120	943 348	254 058	1 197 406	85,40	5,32	2,18	4,07	1,328	1,094
2003	2 249 822	1 721 341	224 655	1 945 996	86,50	8,72	1,68	5,88	1,641	0,773
2004	2 903 181	2 196 835	209 545	2 406 380	82,89	10,49	1,48	6,85	1,202	0,877
2005	3 121 783	2 295 166	244 502	2 539 668	81,35	10,62	1,63	6,93	1,013	1,102
2006	3 262 339	2 237 934	376 263	2 614 197	80,13	10,22	2,46	7,03	0,963	1,515
2007	3 536 294	2 403 657	446 603	2 850 260	80,60	10,72	2,79	7,42	1,048	1,135
2008	4 025 448	2 656 819	533 099	3 189 918	79,24	11,23	3,18	7,89	1,048	1,138
2009	4 508 228	2 895 952	668 560	3 564 512	79,07	12,06	4,03	8,78	1,074	1,267
2010	4 519 403	2 765 564	751 283	3 516 847	77,82	12,30	4,84	9,25	1,020	1,202
2011	4 678 829	2 654 134	858 089	3 512 223	75,07	12,97	5,80	9,96	1,054	1,198
2012	4 573 084	2 528 288	958 211	3 486 499	76,24	13,06	6,65	10,32	1,008	1,147
2013	4 693 275	2 512 543	1 016 687	3 529 230	75,20	13,25	7,11	10,61	1,014	1,069
2014	5 119 164	2 695 710	1 162 927	3 858 637	75,38	13,79	8,14	11,41	1,041	1,146
2015	5 531 509	2 757 039	1 410 357	4 167 396	75,34	13,63	9,30	11,77	0,988	1,142
2016	5 935 170	2 807 530	1 534 751	4 342 281	73,16	13,13	11,18	12,37	0,964	1,202
Průměr	3 638 889	2 294 101	678 404	2 972 506	79,08	10,97	4,65	8,36	1,082	1,122

Zdroj: Výroční zprávy ČPP, ČAP, vlastní zpracování